

003410

CORREO
Argentino
Central
(Bs. As.)

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nro. 1585

TARIFA REDUCIDA
Concesión Nro. 216

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.
DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires

DIRECCIÓN POSTAL: Casilla de Correo 303, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

"LA VOZ DE LOS LITUANOS EN LA ARGENTINA"

ATSKIRO NUMERIO KAINA 1 PEZAS
PRENUMERATA: Argentinoje ir Pietų Amerikoje
20 metų metams; 12 metų pusemetiui.
UŽSIENIŲ kitur 30 argentinų metų arba 3 am. dol.
ADRESO pakeitimas veltui. RASTUS ir prenumera-
tas siūsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENISKAI KREIPTIS:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 316340

Nr. 907

BS. AIRES, KETVIRTADIENIS, RUGPIJTIS 17 D. 1950 METAI. Añ del Libertador General San Martín 1950

METAI (AÑO) XXII

CENTENARIO SANMARTINIANO

1850 — 17 de Agosto — 1950

El Gran Libertador de la Argentina, Chile y Perú, el inmortal General Don José de San Martín, coronado de gloria, a quien está dedicado este año — tan fatal para toda la humanidad — es grande no solamente como militar, sino también como el político y como el hombre.

El Gran Capitán de los Andes no ha anhelado subyugar a los pueblos liberados, sino, en su visión lejana y clara y en su nobleza para con todos esos pueblos liberados les ha dado la libertad completa y la posibilidad de organizar cada uno sus estados libres e independientes. Con esto se ha glorificado a sí mismo y a su pueblo argentino para siempre!

Hoy día, cuando los innumerales pueblos yacen en la esclavitud de un sangriento y cruel despotismo, todo el mundo leal clama por Libertador, de tal temple como lo fué San Martín.

Es inapreciable el mérito de Su Excelencia Señor Presidente de la Nación, General de la División Don Juan Domingo Perón y de sus fieles paladines, especialmente de Su dignísima Esposa, la Excelentísima Señora Doña María Eva Duarte de Perón, de que tan sistemáticamente propagan y practican la idea y el culto sanmartiniano, creador del sistema de justicia, martirizado un camino por el cual puede llegar hasta la paz interior y exterior.

Si en todo el mundo reinase el espíritu sanmartiniano de justicia, de libertad, de igualdad y el sistema justicialista que reprende al goloso e insaciable capitalismo y el despótico y ateo comunismo, la humanidad no tendría que temblar ante los horrores y el espanto de una tercera guerra mundial.

Gloria eterna al inmortal Libertador General Don José de San Martín!

Viva el espíritu sanmartiniano!

HIROŠIMA BUS ATSTATYTA PER 30 METŲ

Grįžus iš Šveicarijos 52 japonų delegatams, dalyvavusiems „Tarptautinėje Moralinio Nusiginklavimo Konferencijoje“, Hirošima miesto majoras, šinso Hamai, pasakė kalbą. Minėdamas 5 metų sukaktį nuo pirmosios amerikiečių atominės bombos kritimo ant Hirošima miesto pastebėjo, kad truks dar 30 metų, kol tas miestas bus atstatytas.

Anot Hamai, Hirošima gyventojai ant nieko nepyksta, nes jie supranta, kad karas, yra karas. Japonai stengsis išvengti, kad kas nors jos miestus kada nors griautų.

ŠVEICARIJOS SOFERIAI GAVO RADIOTELEFONUS

Ciuricho taksimetristai 9. 8. 50, gavo pirmuosius Europoje radiotelefono aparatus. Važiudamas keleivis susijungia su bile kurio draugo telefonu ir pasikalba.

Šia nanjove Šveicarijos sostinės gyventojai labai patenkinti, — sako United telegrafo agentūros pranešimas.

— **BRUSELYJE** Belgijos leopoldistai 9. 8. 50 akmenimis ir buteliais išdaužė Anglijos ambasados langus. Vienok Leopoldas III vistiek negavo pakalauti: Perleido sostą savo sūnui.

— **BELGRADO** laikraštis „Borba“ kaltina Bulgarijos vyriausybę už tai, kad pastaroji tremia Bulgarijos gilmun tuos Jugoslavijos pasienio gyven tojus, kurie turi giminių Jugoslavijoje.

— **RUMUNIJOJE** trys piliečiai sušaudyti ir daugelis įkalinti už ryšių palaikymą su Jugoslavijos maršalu Tito.

Argentinos Didvyrio Gen. S. Martín Pagerbimas

Išlaisvinęs Argentiną, Generolas San Martín su savo kariuomene žygiuoja per Andų kalnus ku riuos perėjęs išlaisvino Čilę ir Perū.

DIDINGOS SAN MARTIN MINEJIMO IŠKILMĖS

Rugpjūčio 17, 1950 sukako lygiai 100 metų nuo Argentinos išlaisvinimo Generolo José de San Martín mir ties. Visi Argentinos visuomenės sluoksniai tą dieną minėjo nepaprastu iškilmingumu, vadovaujant respublikos prezidentui, Gen. J. D. Perón.

San Martín gimė vasario 25, 1778 m. Argentinos Corrientes miestelyje Yapeyū. Jis yra didis ne vien kaip laisvės karys, bet savo dvasiniu didin gumu jis užsiėmė viso laisvojo pasaulio pagarbą. Iškovojo laisvę Argentinai, ją iškovojo Čilei ir Perū. Visos Amerikos respublikų delegacijos dalyvavo San Martín mirties šimtmečio minėjime Buenos Aires mieste 17. 8. 1950. Perū delegacija lėktuvu atgabeno Laisvės Varpą Huaura, kuriuo skambindamas San Martín paskelbė Perū nepriklausomybę. To varpo garsas, dabar susiliedamas su Argentinos varpų garsais, skelbė pasauliui Didvyrio pagerbimą.

Mirė San Martín Prancūzijoje Boulogne sur Mer rugpjūčio 17. 1850 metais. Istorija žino daug atsitikimų, panašių San Martino likimui: Palino savęs tris Pietų Amerikos tautas, turėjo išvykti iš savo gimtinės. Jo palikai pargabenti ir saugojami Mouzolejuje, Buenos Aires Katedroj, kur šiemet kasdien sudekami želių vainikai. Lietuviai ir kiti pabaltiečiai taipgi sudejo vainikus.

Ne tik visa Amerika, bet Prancūzija ir kitos demokratiškos Europos valstybės rugpjūčio 17 mini Argentinos didvyrio, Generolo José de San Martín 100 metų mirties sukaktį. Visame krašte paskelbta Tautos šventė.

ARGENTINOJE PADIDINTI PELNO MOKESČIAI

Argentinos Senatas rugpjūčio 9 d. ir Atstovų Rūmai rugpjūčio 10 d., 1950 priėmė naują progresyvių pelno mokesčių sistemą.

Naujoji sistema remiasi šies interesais. Kas daugiau uždirba, tas turi daugiau atiduoti į valstybės iždą. Uždirbdami nuo \$5.000 iki \$10.000 i metus sumoka tik 2 %. Bet uždirbanti nuo \$10.000 iki 15.000 moka 3 % ir \$100. Uždirbanti \$50.000 moka 17 % ir \$4800. Uždirbanti \$100.000 moka 21 % ir \$13.800. Uždirbanti \$1.000.000 ir daugiau moka 33 % ir \$265.800. Kol daėina iki milijono, įstatymas numato 14 kategorijų.

Paliuosuojami nuo nuosimėdais gaunamo pelno Valstybės Paskolų laktų ir Bonų pirkėjai. Taipgi paliuosuojami nuo pelno mokesčio pašarinių žolių augintojai ir į minko auginimo ūki nuo 1948 metų savo kapitalus investuojanti asmenys.

Paveldėtojai arba dovano mis gaunanti palikimus — kapitalai arba kita turta, — išskirstyti 18 kategorijų paveldėjamos sumos atžilgi ir i nuosimėdais valstybei yra šešeriop:

Pavyzdžiui, jeigu paveldėja iki \$5.000 suma tėvai, vaikai arba vyrai — žmonos, tai valstybė ima tik 1,5 % tokią pat sumą paveldėjami antros eilės giminės moka 5,5 %, trečios eilės moka 8,0 %, ketvirtos moka 10,4 procentų, tolimieji giminės ir pašaliečiai moka 11,7 %. Tolyu, — juo didesnė suma ir juo tolimesni giminės, tuo daugiau atitenka valstybės iždai. Pav., paveldėjant \$50.000 iš aukščiaū pažymėtos giminystės eilės nuosimėdai eina: 7,3; 7,7; 15,9; 20,0; 22,6 ir 25,4 %. Be to, nuo tos pačios palikimo sumos atsisakito valstybei nuo \$957 iki \$5.000, žiūrint giminystės ryšio.

Jeigu pirmos eilės giminės paveldi nuo \$400.000 iki \$500.000, tai valdžiai sumoka \$56.000 ir 24,0 % nuo likusios sumos; gi tokią sumą paveldėdami ne giminės, valdžiai sumoka \$140.000 ir 48,0 % nuo likusios sumos. Antra, trečia, ketvirta ir penkta kategorijos moka pagal nustatytus laipsnius.

Virš milijono paveldėjami pirmos eilės giminės valstybei sumoka \$260.000 ir 45,0 % nuo likusios sumos, o tolimiausi giminės arba šiaip paveldėtojai sumoka \$506.000 ir 75,0 % nuo likusios sumos.

Dėl nuo kapitalų gaunamo pelno ir paveldėjystės mokesčių labai susirūpino svetimų valstybių kapitalistai, ypatingai angliai, kurių Argentinoje uždirbti milijonai vėreidavo iš rankų i rankas, nešdami šaliai skriaudą, nes tie kapitalai, dažniausia, išplaukdavo užsienin.

— **ARGENTINOS** parlamente 11.8. 1950 priėmė miesty namų ir ūkių nuomos įstatymo patobulinimus. Nepaisant, kiek nuomininkas buvo atsilikęs su mokesčiu, apmokėdamas už visą pra eitą laiką su nuosimėdais, negali būti išmestas.

— **EUROPOS** SĄJUNGA kuria bendrą apsigimimo kurtuomenę

Rusai Gabena Vladivostokan Lietuvos Javus

LIETUVOS GRŪDUS GABENA KORĖJON

Rusų tanklaiviai iš Juodmario uostų gabena naftą savo bolševikiškiems sąjungininkams Azijon.

Reuterio telegrafo agentūra praneša iš New Yorko, kad iš Pabaltijo uostų rusų prekybos laivai gabena Lietuvos, Latvijos ir Estijos kolchozų grūdus Azijos komunistams, kariau jantiems prieš amerikiečius Korėjoje.

Rusų karo laivyno dalis koncentruo jama Vladivostoke, 500 mylių nuo Korėjos.

HITLERIO „GENIALISKUMO“ VAISIAI

Sudurninės vokiečių tautą Hitleris jį žadėjo padaryti laiminga, — plėsdamas kaimynines tautas. Okupuotose kraštuose Vokietijos naciai pat liejo nemažesnius nekauto kraujo klaukus, kaip ir jų bendrininkai — Rusijos bolševikai.

Neskaitant, kiek vokiečių grobdami žuvo, kiek miestų (vis kalbant apie taikos norą!) jų pradėtame kare sugriauta, dabar Bonn vyriausybė praneša, kad vien vakarų Vokietijoje tebėsikankina 1.440.000 invalidų, milijonas moterų paversta karo našlėmis ir tėvų motinų netekusių karo našlaičių skaičius siekia 400.000 vokiečių.

ŠEŠI ŠIMTAI VOKIEČIŲ PLAUKIA KANADON

Kanados laivas Beaverbay, išplaukęs iš Bremeno, Quebec uostą pasieks rugpjūčio 23 su 662 Vokietijos emigrantais.

Šimtas tų keleivių yra gimę Vokietijoje, o visi kiti iš Vokietijai kaimyninių valstybių atgabenti Vokietijon po antrojo pasaulinio karo.

LENKŲ DIPLOMATAS LIEKA BRAZILIJOJE

Komunistinės lenkų ambasados Rio de Janeiro prekybos atstovas, Jerzy Sturm, pasitraukė iš savo pareigų ir atsisakė grįžti rusų kontroliuojamam Lenkijon.

Savo pasitraukimo priežasčių Sturm neaiškina, kadaŋgi jo šeima gyvena Lenkijoje.

RUSAI SU AMERIKIEČIAIS KORĖJOS KARE

Warren Austin, JAV atstovas Jungtinių Tautų posėdyje Lake Success 8. 8. 50 pirmą kartą tiesioginiai ir viešai apkaltino Sovietų Rusiją, kaip karo Korėjoje kaltininką. Austin pabrėžė, kad ir dabar Sovietų atstovas, Jakob Malik reikalauja, kad komunistinės Kinijos atstovai būtų priminti į Jungtinių Tautų organizaciją. Tuo tarpu 59 tautos pageidauja, kad komunistai išsikraustytų iš pietų Korėjos, kurion smurtu įstovė.

Korėjos karas pakenkė ir Amerikos prestižui. Su mažomis kovos jėgomis už pietų Korėjos laisvę, Amerika susitiko su Azijos milžinu, komunistų iki dantų apginkuotu. Naujai atvykusi JAV karo aviacija 8. 8. 50 per klaidą kulkosvydžių ugnimi atakavo savo kariuomenės 24 diviziją Nak-tong srity, tuomi palengvindama komunistams žygiuoti link Taegu, laikinosios Korėjos respublikos sostinės.

JAV Karo Departamentas Vašingtone skelbia, kad JAV karo aviacija tikrai nužudė kelis savo kareivius, bet ne klaidingai bombarduodama, o tik puldama labai arti savųjų esančių priešininkų.

Rusai taipgi nesijaučia ramūs. Malik sugrįžo JT Saugumo Tarybon, kur pirmininkaus iki rugsėjo 1. Korėjos karas atvėrė akis visam demokratiniam pasauliui. Visi dabar ištikino, kokios „taikos“ rusai siekia.

Rusija ne tik didina savo karo jėgas, bet savo karo laivyną ruošia naujiems puolimams Pabaltijo ir Skandinavijos vandenynse.

Amerikiečiai ne tik savo kariuomenę didina, bet įveda būtiną karo prievolės atlikimą visiems karinio amžiaus vyrams.

Nors dar skamba kalbos apie taiką, bet ginklų žvangėjimas Korėjoje kelia nerimą visame pasaulyje.

— **BUENOS AIRES** policija 5. 8. 1950 suėmė moterų radikalų veikėjas Rosa Clotilde Sabatini de Barón Riza, Celia Feijó de Salum ir dar keltą asmenų, apkaltindama pasipriešinime policijos potvarkiams dedant gėles ant San Martín žmonos kapo, kapuose Recoleta. Po 30 dienų daboklės moterys bus San Miguel prieglaudoje, o vyrai Villa Devoto kalėjime. Po savaitės visi paleisti.

SPAAK IŠRINKTAS EUROPOS TARYBOS PIRMININKU

Buvusis Belgijos premjeras, socialistų partijos vadas, Paul Henri Spaak, 90 balsų prieš 23, išrinktas 15 Europos tautų tarybos pirmininku.

Spaak išrinktas nepaisant katalikų protestų, kurie kilo dėl to, kad Spaak daugiausia prisidėjo prie susikompromitavusio Belgijos karaliaus, Leopoldo III nuvertimo nuo sosto.

RUSAI GIRIASI SAVO BOMBOMIS

Sovietų Mokslų Akademijos pirmininkas, Sergei Vavilov, paskelbė straipsnį „Pravdos“ laidoje iš 7. 8. 1950, kuriame sakoma, kad „visi atominiai sekretai rusams yra gerai žinomi ir Sovietų atominės bombos yra skirtingos nuo kapitalistinio pasaulio bombų“.

United Press praneša, kad 8. 8. 50, vienam Amerikos mokslininkui atvykus Londonan, iš jo portfelio tapo pavogta bombų gamybos tyrimo paslaptys. Portfelis rastas. Kas išvogta neskelbiama.

NEW YORKO APSAUGAI 540 MILIJONŲ

New Yorko civilinės apsaugos komisijos pirmininkas, gen. Lucius D. Clay pataria skubiai statyti užmiesčio ribose pastoges milijonui žmonių ir ligonines dėl 150.000 sužeistųjų.

Miesto burmistras, William O'Dwyer apskaičiuoja, kad skubiai reikalinga 450.000.000 dolerių gyventojų apsaugai nuo atominių bombų.

Ne vien Atlanto didmiesčių — New Yorko, Bostono ir Philadelphiaus — gyventojai susirūpinę, bet ir Ramiojo vandenyno pakrantių miestai — San Francisco ir kiti — ruošiasi apsaugai nuo galimų užpuolimų.

— **PERŲ** karo delegacija, atskridusi dalyvauti San Martín 100 metų sukakties minėjime 17. 8. 50, lėktuvu atgabeno varpą Huaura, kuriuo buvo skambinama pranešant Perū nepriklausomybės paskelbimą.

— **HENRY WALLACE** nustojo tikėti Stalinu. Likusi be vado Wallace „progresistų“ partija pakriklo. Wallace smerkia bolševikus, veidmainingai kalbančius apie taiką.

TRUKSMADARIAI PRIVERSTI NUSIRAMINTI

Argentinos parlamento narių Colom, Fregasi, Rocce ir Tomasi projektą panaikinti komunistų partiją, parlamento pirmininkas Dr. Cámpora prijungė prie bendro respublikos prezidento tarptautinės politikos darbo plano.

Kompartijai tapus nelegalia, rusų agentai kelia triukšmą. Vaikėzai po keliolika metų triukšmauja Buenos Aires gatvėse. Policija sulaukė Vaismana, Goldmana, Simurana ir kitus garsiausia šaukusius vaikėzus, kurie yra kieno nors pastumdėliai, o patys neturi jokio supratimo apie Rusijoje siautėjantį darbo žmonių pavigimą.

— **WINSTON CHURCHILL** Europos konferencijoje Strasburge 12. 8. 1950, pareiškė, kad „atominės bombos gali išlaisvinti Rusijos laudų nuo bolševizmo, sugriovus jomis susisiekimo priemones“. Tai būtų atsakymas už jų „taikos“ karą Korėjoje.

— **BUENOS AIRES** geležinkelio stoty Constitución 7. 8. 50 keleivinis traukinys Nr. 596, atėjęs iš Ranelagh, dėl tormozų sugedimo, atsimušė į hidrauliskų stabdžius. Besirengianti išlipti keliaiviai jau stovėjo ant laiptelių. Sužeista 50 žmonių.

MOBILIZUOJAMI AMERIKOS KARININKAI

Neatsiradus pakankamai savanorių karininkų, JAV vyriausybė mobilizavo 6.052 leitenantus ir 1.803 kapitonus 21 mėnesio karo tarnybai.

— **BULGARIJOS** vyriausybė deportuoja Turkijon ketvirtadalį milijono turkų kilmės žmonių. Pirmoji eilė deportuojami visi įtariamieji neistiki-mume bolševikams.

— **BUENOS AIRES** provincijos miestelyje Quilmes 4. 8. 50, kompartijos lokale nusautas tos partijos narys. Kitas mirė vėliau. Eina tardymas.

— **ARGENTINOS** Centralinis Bankas 14. 8. 50 išleido apyvarton nikelinius pinigus po 5, 10 ir 20 centavų, su šios šalies Laisvės Tėvo, Generolo San Martín atvaizdu.

Korespondentai rašo

URUGVAJIAUS LIETUVIAI

IR URUGVAJUJE REGISTRUOJA ATEIVIUS KOMUNISTUS

Dienraštis „La Tribuna Popular“ savo laidoje iš 3. 8. 50, rašo, kad krašto saugumo sumetimais Montevideo miesto policija jau pradėjo ateivių bolševikų ir jų simpatizantų registraciją. Kartu yra registruojami ir visi Sovietų Rusijos piliečiai, gyvenantieji Urugvajuje. Beregistruojant paaiškėjo, kad kai kurie ateiviai komunistai turi dviejų valstybių — Urugvajaus ir Sov. Rusijos — pilietybę, kas prieštarauja Urugvajaus įstatymams. Registruojantieji policijos pareigūnai tam tikrose blankose atžymi ateivio komunisto bei simpatizanto tautybę, amžių, šeimos sudėtį, darbovietę, gyvenamąją vietą, jūdo-mą ir nejudomąjį turtą, iš kurio valstybės atvyko ir Urugvajų ir kada, kokias organizacijas priklauso ir visą eilę kitokių klausimų.

Ši registracija nieko malonaus nežada ir Urugvajaus lietuviams kurie visai nepamatuoti švėjos Lietuvos „išlaisvinimui“ ir ne pasirašinėjo ant Urugvajaus Lietuvių Centro paruoštų blankų, kad Urugvajaus vyriausybė pripažinti Lietuvos aneksiją. Šiame kaitalime būtų kaip ir neteisina kaitinti ir bolševikinti visus pasirašiusiuosius, nes daugelis jų pasirašė nežinodami ant ko. Teisingai elgtis, tai vadeivas tenka kaitinti, kad jie traukė mūsų tautiečius į dumblyną, iš kurio jie ir nemanė iš ištakų. Prie kapitalistinių sunkumų, tie vadeivos pridėjo dar ir bolševikiškus sunkumus, lyg trokšdami, kad neturtinga Urugvajaus lietuvių darbininkų visuomenė susilauktų dvigubos Golgotos. O tikrai būtų užtekę ir vienos.

Žydų dienraščio „Folksblatt“ redaktorius ponui Schwartz, kuris yra specialaus pašto skyr. virs., išteiktai vertimui komunistų dvisavaitraščio „Darbas“ kompletui už šešis paskutinius metus. Žydų redaktoriaus mažai temokėdamas lietuvių kalbos, ieško pagalbininkų, kurie padėtų perskaityti istorinę medžiagą... čia bus atrastos ir tų autorių pavardės kurie nieko blogo nemanydami rašė apie rasytojus Donelaitį, Žemaitę ir kt.

Kai mūsų perspėjimai savu laiku ne buvo svarbūs, tai jie bus dabar gerai prisiminimai.

Jurgis Erdvilas.

STREIKAI URUGVAJUJE

Pragyvenimui smarkiai pabrangus, darbininkai praranda perkamąją galia ir vis labiau patenka į ekonominis sunkumus. Tie sunkumai smarkiai palietė ir valstybinių įstaigų bei privatinių bankų pareigūnus, kurie su daro kontaktą su darbininkų autonominiiais sindikatais, reikalauja: nupiginti pragyvenimą 35%, arba tiek pat nuosimčių pakelti algas. Urugvajiečių spauda sako, kad tasai valdininkijos susijungimas su organizuojama darbininkija yra pirmas įvykis Urugvajaus istorijoje.

Is vienos pusės kabo ant nosies trečiojo pasaulinio karo pavojus, o is antros — protestų ir streikų banga gaubia Urugvajų. Krinta ir akis valdančios klasės baisy nesioorientavimas ir egoizmas, jie jau ir policija, ir toji nepatenkinta savo ekonominiu gyvenimu, vos neprisiėdė prie streikuojančių. Bet buvo laiku susigriebti ir pakeltas atlyginimas policijai taip pat.

Jei komunistų įtaka būtų nesumenuki, galima būtų kaltinti komunistus, bet, kas kaltas dabar? Kalti tie, kurie nežūri bendro ūkio

J. E.

E. SKIKAS
LIETUVISKAS KNYGYNAS
Reikmenys Mokykloms
Prima „A. L. Balso“ pren.
Comercio 4311 — Berisso, FONGE

NERVŲ IR PROTO LIGOS
Liaukų nenormalumai
DR. SANCHEZ AIZCORBE
Paraguay 1365 Tel. 42-8425
Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

JONAS KRUTAS
Įrengia elektrą, taiso
radio, prosus ir kt.
Catamarca 3335, Avellaneda

RESTORANAS — BARAS
A. Degulis, P. Olsauskas ir
A. Švarlys
savininkai
Geras valgis. Pirmos rūšies gėrimai. Nebrangios kainos.
c. Pedro Mendoza 2117.
Tel. 21-2952

IS BELGIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Belgijos lietuviai, latviai ir estai 18. 6. 50 Liege bendrai minėjo siaubingas deportacijas iš Lietuvos.

K. Matukevičius, iš Belgijos išvykdamas Venezuelon, „Gimto sios šalies“ redakcijai papasakojo apie savo pergyvenimus okupuotoj Lietuvoje.

„Matukevičius su kitais 6 bičiuliais išėjo į mišką, kur išbuvo 8 mėnesius. Ypač žiauria buvo žiemą; isikasa kranto urvuose po egle dienomis miegodavo, o naktimis išeidavo į šiekoti maisto. Kartais tekdavo badanti istisą savaitę. Ūkininkai bijodavo įsileisti į namus, bet atnesdavo maisto sutartoni vieton ir taip maitindavo partizanus“.

„Gimtoji šalis“ skelbia, kad surinkus Belgijoje gyvenančių lietuvių statistines žinias, rasta apie 830 liet. Hainaut prov. 340, 63 šeimos, 130 vieng., 75 vaikai; Limburgo prov. 250, 47 šeimos 98 vieng., 58 vaikai; Liège 190, 47 šeimos, 67 vieng., 43 vaikai; Bruxelles - Anvers 53, 15 šeimų, 14 vieng., 9 vaikai. Kasyklose dirba apie 400. Per metus 15-17 glimimų, 10 santuokų, 3-4 mirimai. 51 mokyklinio amžiaus vaiku. Lietuvių skaičius žymiai mažėja: vieni išemigruoja, kiti bėga Vokietijon arba kurdinasi kur kam pasitaiko. Išsiblaškę tautiečiai dažnai nepalaiko santykių su bendruomene ir nyksta. J. S.

SANTA FÉ KORESPONDENTAS SAVUOSE NAMUOSE

Ulgametis „A. L. Balso“ korespondentas Jonas Rudzevičius, šiemet padarė visapusišką pažangą pirmyn: Pasistatė nuosavus namus ir apsidėję. Apsidėję taipgi su „A. L. Balso“ bendradarbe, p. le A. Abraytite, po karo atvykusia iš tremties. Naujas adresas: Calle Brasil 4869, Barrio Barranguitas, Santa Fé. Kaimynas.

MUS APLANKE MALONI VIESNIA

Is sostinės ir Tukumano provincijos miestelį Tafi Viejo lėktuvu buvo atskridusi gerb. O. Kristelvičienė su sūnum. Paviesėjusi pas savo sesutę ir svogerį J. cepėnus, vėl grįžta į savo šeimą židini.

Viešnios lankymosi proga maloniai pasikabėta ir pasivažinėta po gražias šios vietovės pylylnkes

Kaz. Telyčėnas.

—Nebūk atsilikęs, sek ką rašo lietuviškoji spauda, skaityk lietuviškas knygas!

PAMOKOS
matematikos, fizikos, chemijos — pagal Argentinos mokyklų programą — duoda
Prof. Dr. Jurgis Mačernis
Isleta 3865 — 4 de Junio

DVASINIO TURINIO LITERATŪROS GALIMA Veltu ISIGYTI KASANT Į MOSŲ RASTINĖ JAV
LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIJA INCORPORATED
P. O. Box 488, Chicago 90, Illinois, USA

Despensa "La Fe"
ANTANAS BUNDINIS
Savininkas

Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.
Canning 1706 ir Costa Rica 4401
Telefonas 72, Parque 4020

RESTORANAS "DOS AMIGOS"
K. Paulausko ir M. Kamsiuko
PASEO COLON 449, Bs. AIRES
Tel. 33, Avenida 3202
Puikūs valgiai, baras, rezervadai šeimynoms.

Baras - Restoranas
"EL RAPIDO"
Federikas Grunovas
Savininkas
CENTENERA 3204. T. A. 61-1735
NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES
Puikus maistas, skubus patarnavimas, vietiniai ir užsieniniai gėrimai. Pavieniai ir šeimynoms kviečiama apsilankyti.

BRAZILIJOS LIETUVIAI

LIETUVOS PASTO ŽENKLAI BRAZILIJOJE

Rio de Janeiro Filatelijos Klubas rugpjūčio pirmą savaitę, 1950, buvo suruošęs pasaulinę „Sporto ženklių“ parodą.

Visą savaitę, kol tęsėsi paroda, lankytojų domę kreipė Lietuvos pasto ženklai: Tautinės Olimpiados ir Europos Krepsinio Pirmenybių.

Greta kiekvienos tautos pasto ženklių kabėjo tos tautos vėliavėlės, jų tarpe ir mūsų trispalvė.

Ed. Giršis
— Kazi mieras Stasilevičius, gimęs Rio de Janeiro (kur jo tėvai turi rūbų siuvyklą ir motociklų atstovybę), garbingai atsitarnavo Brazilijos kariūnėnė.

— Hipolitas Miokinas, 64 m. amžiaus, šulinių kasėjas, 25. 7. 50, Villa Bella rajone, prie Sao Paulo, žemių užgrūtas, žuvo. Lavoną išėmė garbininkai.

— Poetas Kl. Jūra, juokų žurnalo „Garnio“ leidėjas, iš Sao Paulo buvo atvykęs į Rio de Janeiro, šį kartą jau savo žurnalo reikalais, „varlių rankioti“, kaip jis pats sakėsi. Rimtam mūsų spaudos darbo veteranui linkėjome daug laimės.

Ed. Giršis.

ŠYPENOS LAIKRAŠTIS „GARNYS“

Išleista jau keturi Nr. „Garnys“ smarkiai plinta ne tik Brazilijoje, bet ir kitose kraštuose: Kanadoje, Australijoje, Amerikoje.

Argentinoje „Garnys“ gaunamas „Arg. L. Balso“ redakcijoje.

ISVYKO KANADON

Brazilijos lietuvių jaunųjų skautų organizatorė ir ligšiolinė jų vadovė sk. Regina Kutkaitė 26 birželio išvyko į Kanadą. Apsigyvens Toronte. S. Paulo skautai ir kolonijos sviesuomenė linki p. Kutkaičiai ir tenai būti tokiai veiklai kultūrininkai.

Vedaras.

ZINGSNIAI..

(Atkelta iš 5-to pusl.)

Jis stebėjosi, kad šis banditais buvo taip neįsipažinti jaunas, — Pavlovas galėjo jam duoti nedaugiau išvynioliką metų. Ir šis jaunas vaikėzas buvo toks drąsus!

Tą akimirka vaikinas ramiai perėjo kambarį ir atsidūrė prie durų. Dar sykį atsigrėžė ir mikliai užtrenkė paskui save duris.

Visa tai įvyko taip greitai, kad Pavlovas tik dabar atspėkė: deporatų sąrašus išnešė! Šeši mėnesiai atydavo darbo, šnipinėjimo ir registravimo nuėjo veltinai! Jis prisėjo prie lango, bet — gatvėje buvo tamsu. Jis nuplovė laidus ir aptemdė gatvę. Gudrūs žaliai!

Ir tą akimirka Pavlovas pajuto ligšiol nepažintą jausmą: jis buvo gyvas! Jis liko gyventi, dar ilgai, ilgai gyventi!

Staiga jis pagalvojo: kodėl aš likau gyvas? Ir jam pasidarė viskas nebeaišku: tie vyrai nenorėjo jo mirties. Jie nebuvo žmogžudžiai, jie siekė kažko kito, bet ne mirties.

Pavlovas pasirėmė lango stakton ir ilgai galvojo. Gi juo ilgiau galvojo, tuo jam labiau neaišku darėsi. Viena tik jis galėjo permąstyti: šis kraštas yra visai kitoks, negu jo plačioji tėvynė, ir žmonės čia visai kitaip galvoja bei elgiasi, negu Charkove, Kijeve ir Maskvoje. Tačiau kodėl jie taip darė, Pavlovas nesuprato.

„A-tis“

KAVINĖ-BARAS-BILLJAKDINĖ

„KAUNAS“

Vladas Masiokas

Savininkas

CACHI 809 Tel. 61-4615

A. P. E.

TEISINIS IR NOTARIALINIS BIURAS

Padeda išgauti šios šalies pilietybę ir pasus „No Argentino“. Cedulus ir apsigyvenimo teisė. Bylių vedimas, metrikai, vertimai, darbo nelaimės, giminų atskivietimas. Patarimai kasdien:

NUO 10—13,30 IR NUO 15—19 VAL.

25 DE MAYO 140, PISO 2, OFIC. B-C.

S. L. ARG. ZINIOS

TEPERIO „TESTAMENTAS“
TURI PASTISEKIMO

Susivienijimo scenos veikėjas. Otomas Teperis, parašė vieno veiksmo komediją iš vietos lietuvių gyvenimo: „Testamentas“. Jau du kart vaidinta su didžiausiu pasisekimu, mat, komedijoje pasiepiama tie žmonės, kuriems nesutelpa dvi kalbos galvojė.

Režisierius Teperis, kaip IMDAI firmos technikas, virs mėnesio laiko praleido Santa Fė provincijoje, pastatydamas destiliatorius Inguimar spirito varyklai, Sauce Viejo. Ten būnant dalyvavo šachmatų turnyre ir lošė semulanea, nugalėdamas visus Sauce Viejo ir Coronda šachmatininkus. Rep..

SUSIVINIENIMO RŪMŲ STATYBA

Kas iš S. L. Arg. narių dar neprisiėdė savo aktyviu darbu arba aukomis, prašome prisidėti, nes tie rūmai priklausys patiems lietuviams, — ateinančioms mūsų kartoms. Susivienijimo adresas: Avenida Gral San Martín 5215, Llanos Oeste, 4 de Junio, prov. Buenos Aires. Narys.

BERISSO LIETUVIAI

„VARGDIENIS“ VADINSIS VARDU „NEMUNAS“

Seniausia Pietų Amerikos lietuvių draugija prieš 41 metų susikūrė vardu „Vargdienis“. Joje šviesėsi keli okupantai šalininkai kenkė draugijai. Kenkėjai tapo pašaliniai. Reakcijos metais ją terorizavo jon išiskverbę tautininkai. Virs meto buvo uždarėta. Apsivaliusi nuo abiejų kraštutinybių ši draugija pavyzdinčiai veikla savišalpos ir tautinės kultūros bei meno srityse. Jos nuosavūs namai su puikiu salionu, scena, raštinėmis ir bufetu viršina visas Argentinos lietuvių draugas. Vadovybėje stovi inteligentiški lietuvių jaunuoliai, kurių dalis jau sukūrė savo šeimas. Jie nenori jokių „izmų“.

Po senovės įprasta ją vadinti „Varg dieniu“, bet ji turi Juridinio Asmens teises ir oficiališkai vadinsis „Sociedad Cultural Litvana de Socorros Mutuos de Berisso“ (Berisso Lietuvių Kultūrinė ir Savišalpos Draugija).

Bet kadangi tame pačiame Berisso mieste jau pora dešimtmečių gyvuoja ir kita viendūti tikslų draugija — tik su priedėliu „katalikiška“, kuri vadinas „Mindaugas“ — tat buvę vargdieniečiai dabar nutarė parinkti kitą lietuvišką vardą savo draugijai. Didžiama jos veiklų nusitarė duoti vardą „NEMUNAS“. Tesivadina didžiausios Lietuvos upės vardu, lengvai ištariamam ir parąsomu ir reikšmingu. Kas norėtų pasiūlyti kitokį vardą, teparašo to draugijai veteranų valdybai: c. Montevideo 1578, Berisso, FONGE.

Nadas Giedraitis.

J. M. FANGIO — BERSISIEČIŲ DUKROS KRIKSTO TĖVAS

Berisso lietuvių Voksvaitė, ištėkė jusi už adv. Katuchino, su Arg. min. Dr. Cantoni vyko Maskvon, bet rusams jų neįsileidus (nepaisant, kad abu buvo bolševikuojantį ir vyko kaipo ambasadoriaus Cantoni tarnautojai) pasilikio Europoje konsularinėje Argentinos tarnyboje. Romoje Voksvaitė — Katuchinienė aplankė garmys, padovanodamas pirmąjį dukrą. Krikšto tėvu buvo pasauliniai pagarsėjęs argentinietis sportininkas — automobilistas Juan Manuel Fangio.

Krikšdynoms iš Berisso į Romą buvo nusikristi ir ponis Voksvaitė, kuri neseniai sugrįžo Berissan. Pasakoją, kad jos dukterė su žentu jau pilnai pasveiko nuo bolševikiškos karštinės, kuri juos kankino gyvenant Berisse. Rep.

SEKANTI PARENGIMAI

Vargdieniečiai savo salione rengia didelį vakarą 26. 8. 50. Mindaugiečių vakaras, dalyvaujant muziko A. Petraičio vadovaujamam chorui įvyks Ukrainiečių salėje 30. 9. 1950. Rep.

Nuomonės

KOKIS TURI BŪTI SENŲ IR NAUJŲ IŠEIVIŲ KELIAS

Brooklynio savaitraštis „Lietuvių Keliai“ (N. 9) rašo: šį kartą liudna istorija.

Ir papasakojo ją vienas naujai atvykusių.

— Pasiekęs šią šalį nusprendžiau tuojau aplankyti savo tikrą dėdę — tėvo brolį. Radau jį smarkokai paraudonijusį. Čia gyvendamas jis pateko į savo kaimynų ir draugų įtaką ir pasidarė komunistinių parengimų lankytojas ir remėjas, o taip pat ir raudonosios spaudos skaitytojas. Žmogus niekad savo akimis tikro bolševiko nematęs, su jų darbais ir totaliniu režimu nesusipažinęs, patikėjo melagingai propagandai ir nekritiškai priėmė kiekvieną jų teigimą. Taipėjo metai po metų, žmogelis priprato prie tos aplinkos, susigyveno su nuolat komunistiniuos susirinkimuos skelbiama mintim ir pradėjo galvoti, kad taip ir turi būti...

Bet štai atvažiavau aš. Pradėjome kalbėti. Mano dėdė tebegyveno savo senais atsiminimais, anais laikais atsivertais iš tėvynės. Ir kad aš paprastai ir nuosirdžiai pradėjau pasakoti, ką išgyveno visa, tėvynė, jo artimieji ir giminės komunistų valdžioje, kai jam paaiškėjo, kad ten jokios laisvės nebuvo, kai jis patyrė jog visa jo draugų propaganda nieko bendro neturėjo su tikrove — sunkiai susimastė senis. Pradėjo abejoti. Keliąs atvejais vis mane klausinėjo apie tuos įvykius, kurių aš pats buvau liudininkas. Iš mano pasakojimų jis suprato, kad jo ankstyvesnis jam tolimo režimo supratimas nebuvo tikras. Tai visa pasibaigė žymiu mano dėdės atsilimu prie savo ankstyvesniųjų draugų. Šie paskutinieji taip pat nuo jo atitraukė.

O mano dėdė amatininkas. Jis turėjo darbą iš savo kaimynų ir ypač tų, su kuriais jis anksčiau artimesnius santykius palaikė. Dabar šie jo jau nerėmė. O kiti vis dar laikydami jį komunistų pakaliku taip pat vengė jam duoti darbo.

Susidarė nepavydėtina būklė. Dėdės reikalai žymiai pašljo. Žmogutis nusiminė.

— Kokią išvadą galima iš tos istorijos padaryti? — paklausiau pasakotoja.

— Išvada pati prašosi padaroma, — atsakė jis, — mūsų patriotinė visumne ne privalo būti žymiai jautresnė. Kiek vieną, kurį pastebime atsitolinus nuo komunistų klijos turime nuosirdžiai sutikti ir be jokių priekaištų priimti ir savo tarpą ir visokeriopai jį remti. Tada atsiradęs drašos daugeliui peržiūrėti savo ankstyvesnius politinius nusistatymus.

Girdėjau kalbant... Kiek ten viso lietuvių kilmės žmonių šiame krašte yra ne visai aišku. Bet tik yra neabejotina, kad lietuvių spauda, lietuviška veikla ir savo tautiečių likimu domisi, girdi, ne daugiau kaip dvidešimt tūkstančių žmonių. Ir jie gal būtų sudaro vos penktąją dalį visų lietuvių čia gyvenančių. Kur visi kiti JAV lietuvių?

Jie yra čia greta mūsų. Jie tokie pat žmonės, kaip ir mes patys. Tik jų gyvenimas nuo mūsų atskirtas tuo nelementu materialinių vertybių gaudymu. Yra žmonių, kurie nesilanko jo kiame pobūvyje ar susirinkime, nes ten gali prireikti kokį grašį paaukoti. Jie jau neskaitydo lietuviško laikraščio, nes bijo išieisti vieną kitą dolerį. Jie pasidūdo aplinkos įtakai, sparčiausia nutautėja. Galia tų žmonių, kurie amžiams dingsta mūsų tautai. Bet dar būtų pusė bėdos, jei jų būtų tik mažai saujelė. Bet dabar kai minimi tokie dideli skaičiai, jau darosi baisu! Tas mintis tenka sveikinti ir vykinti gyveniman taip pat Argentinoje ir kitose Pietų Amerikos šalyse.

S. Barauskas

NAUJI KAPAI

SARMIENTO LIGONINĖJE MIRĖ VIKTORAS ŠLAPELIS

Argentinoje Išgyveno 54 Metus

Rugpjūčio 5, 1950, Sarmiento ligoninėje mirė Viktoras Šlapelis, sulaukęs virš 70 metų amžiaus. Tą liūdną dieną pakartotinai pranešė radio ir vietinė spauda. Palaidotas 6. 8. 50 Sarmiento kapuose.

Vėlonis buvo vyriausias Justino ir Salomėjos Gurklytės šlapelių sūnus, gimęs Kupiškio valsčiuje. Argentinon atvyko 1896 metais sykiu su savo tėvu, Justinu šlapeliu (mirusiu Patagonijoje rugpjūčio 24, 1931) ir su pamote, Sofija Jankauskaitė — šlapeliene, (taipgi jau mirusia), su broliais Juozu ir Jonu, su sesute Paulina (ištėkėjusia už Hernandez ir mirusia 14. 10 1945) ir Kazimieru. Pastarasis jau antros Justino šlapelio žmonos sūnus, gimęs Lietuvoje.

Viktoras šlapelis buvo nevedęs. Didžiausiam nuliūdime Argentinoje liko jo minėti Lietuvoje gimę broliai ir Argentinoje gimę: Bonaveturas, Ignas, Povilas ir sesuo Justina Fernandez. Brolis Izidorius žuvo laike darbo traktorius apvritime savo ūkyje.

Šlapelių šeima tenka laikyti didžiausiais pionieriais šioje šalyje, nes vėlonies didukas, Izidorius šlapelis, atvykęs daug anksčiau už čia minėtus, buvo pirmasis tyrinėtojas Entre Rios ir Patagonijos sričių Argentinoje. Tik vėlonis Viktoras buvo nevedęs, o visi kiti broliai ir seserys sukurė skaitlingas šeimas, iš savo darbo gražiai įsikūrė ir išlaikė pirmą lietuvišką mokyklą Pietų Amerikoje, o

taipgi įsteigė pirmuosius lietuvių kapus Sarmiento kolonijoje. Apie garbiną šlapelių šeimą „A. L. Balso“ skaitytojams bus patiekta daug įdomios medžiagos, kaip pirmuosius pionierius pereitame šimtmetyje. B. K. A.

MIRĖ JUOZAS BLADŽANAUSKAS

Rugpjūčio 11, 1950 savo būte, c. B. Rivadavia 299, Pineyro, nuo gripo komplikacijų, 3 dienas sirgęs, mirė Juozas Bladžanauskas, 51 m. amžiaus. Buvo kilęs iš Lauksodos kaimo, Žarėnų valsčiaus, Tėlių apskr. Argentinoje išgyveno 24 metus. Čia didžiausiam nuliūdime liko žmona Elena Petreikaitė, 15 metų amžiaus dukterė Elena, svogeris Povilas Eitutis su šeima ir du pusbroliai, Jonas ir Leonas Simpukai.

Laidotuvėse dalyvavo giminės ir draugai, turėdami morale ir materialinę užuojautą šeimai.

Palaidojimui aukavo: Jonas Simpukas \$150. Po \$50: Ant. Girdūnas ir C. L. Leith. Kaz. Liaudanskis \$30. Po \$20: Domas Parsauskas, Fr. Blazzkow, Juozas Griškevičius, J. Juozapaitis, Ant. vytis. Po \$10: J. Jurksaitis, J. Činszagaris, Jonas Masalskis ir Ant. Šiaudis, K. E. Česn, Jonas Stonis, H. Gudinis, St. Majauskas, A. Vidžiūnas, Mačionis, St. Krasauskas, J. Astrauskas, T. Jonikas, P. Poderis, Antonio Gerlas, A. Toro, L. Simpukas ir K. Norkus. Po \$5: J. Stepšys, P. Loda. E. Centarra ir J. E. Stankelis.

Lai bus velioniui lengva išlėsti amžinai Argentinos žemėje. J. S.

A. A. JUOZAS BLADŽANAUSKAS, palaidotas Sarandi kapuose 12. 8. 50.

BERISSE MIRĖ JUOZAS RUDOKAS

Sulaukęs 71 m. amžiaus, rugpjūčio 4 d., 1950, savo namuose Berisse mirė Juozas Rudokas. Velionis buvo at vykęs prieš pirmąjį pasaulinį karą. Jo namai visumet būdavo naujai atvykstančių lietuvių prieglauda. Dalyvaujant giminėms ir kaimynams velionis išskilingai palaidotas La Platos kapuose 5. 8. 50.

Berisse didžiausiam nuliūdime liko velionies žmona, Ursulė Rudokienė ir jau šeimas sukūrę sūnus Petras ir dukterė Adelė.

Lai bus velioniui lengva išlėsti amžinai svetingos Argentinos žemėje.

K. P.

STAIGA MIRĖ LIONGINAS MATUKAS

Rugpjūčio 12, 1950 nuo kraujo spaudimo staiga mirė Lionginas Matukas, apie 40 m. amžiaus.

Velionis dirbo kaipo durininku, Rawson 15, Bs. Aires, kur sulaukęs ant laiptų ir mirė. Policijos gydytojai padarius skrodimą, palaidotas durininkų sąjungos rūpesčiu.

Velionis buvo kilęs iš Panemunelio, Rokiškio apskritys. Buvo nevedęs Argentinioje giminių neturi, išskiriant pusėsę, esančią Kordoboje. Kadangi L. Matukas buvo taupus, tat banke liko keliolika tūkstančių pezų ir išmokėtas žemės sklypas, Villa Porvenir, 4 de Junio. Turtas liks valdžiai. K. J.

MIRĖ MATAS MARČIULIONIS

J. LAZDAUSKAS — TOLIUSIS.

Asmenybės Ugdymas

Buvo laikai, kuriuose žmogaus asmenybės buvo vertinama kaip tam tikra gamtos dovana, kuri puošė vietą ir kurios neturėjo kiti. Šiandien psichologai jau žino, kad asmenybės yra įgyjama jos kultūravimo ir ugdymo būdais tiek pat, kaip ir inteligentiškumas arba intelektualinis pasiruošimas; kad asmenybės išugdoma kasdien besimokinant kurti ką nors naujo išvien su kitais ir dėl kito.

ASMENYBĖ suprantame sugebėjimą, kurį turi individas užsimeklinti kitus ir jiems kuo nors patarnauti, kas priklauso nuo išsilaikymo ir potyrių, įgyjamų juos praktikuojant.

Augant mūsų asmenybei, auga kartu ir mūsų laimė. „Laimė“ sakydavo filosofas Emerson'as, „tai tas kvėpalas, kurį neužpildai ant kito, kaip, jog ne vienas jo lašas nepalies tavęs“. Tai nėra gamtos dovana, ne atsitiktinumas, bet yra kas tai kio, ką mes patys išugdomė savyje. Taip asmenybės, kaip ir laimė, yra išugdoma tam tikromis mūsų pastangomis ir potyriais, bet su tam tikra sąlyga: kad mūsų darbai, kuriuos atliekame, ugdytų ir tarautų kitų asmenybei, dargi ir tuomet, kai esame verčiami paaukoti jų įvykdymui mūsų pačių norus. Reikia, kad pastangos nebūtų daromos tuo išsilaikymu, jog už jas sulaukti atlyginimo bei padėkavimų. Tikrai pavartojant mūsų talentą ir mūsų energijas atsiduriant šviesoms laimėms, be vilnės būti už tai privilegijuoti, galime pasitarnauti mūsų pačių laimė.

Šiais paskutiniaisiais laikais nemažai kalbama apie naują „socialinį jautrumą“, ir visi esame didelių projektų šalininkai, kad įgyvendinti teisingesnę socialinę santvarką žmonijai; bet pasilikame indiferentiški savo tautai, kuriame, kurio kreimys ir čia pat po mūsų nosimi aiškiai reikalingi paramos. Daugelyje mūsų gali būti pasikeitusios politinės idėjos arba religinės tikybės, bet mūsų asmenybės tebėra toji pati, jei dar ne menkesnė.

Vienas lietuvis, karo tremtinys, autorius vieno ar dviejų poezijos rinkinių, važinudamas iš Italijos į Argentiną, pakeliui buvo išlėjęs Montevidėo uoste, kur jį buvo sutikę su tikru džiangumi ir susidomėjimu keli Montevidėo lietuvių. Jie, pasidėję po tą iš laivo, apvažiavo su juo miestą, aprodėdami įvairias vietas, puikiai pavasindami ir apdovanojami rūbais, pinigais ir sugulsta diena. Bet katalikų poetas, nuvykęs į Argentiną, ne laiško savo geradariams neparasė, tuo mi įpydamas ir jų sielą nusivylimu uždėję, nuodijandį jų asmenybe, kuri užtarnauti turėjo būti pagerbta ir įvertinta.

Ar tie mūsų tautiečiai privaleitų da bar apgalvestauti gero padarę poetui? Ne, tikstantį kartą ne. Apgalvestauti kada nors tas poetas, kuris pats neturėdamas asmenybės, nepajėgė įvertinti tu, kurie ją turi ne žodžiais, o darbais. Kai viena lietuvių paklausė to paties poeto, kaip jis čia atvažiavo, kaip jam sekėsi kelionėje, tai gavo šį juokingai keistą atsakymą: „Laivu atvažiavau“, lyg duodamas suprasti, kad toji lietuvių galvoja, jog jis pervažiovo Atlanto vandenyną „primusą“ apsižergęs. Tai pajaukimas visai ne vietoje ir labai nevykęs. To karo tremtinio susidomėjimas čia sutinkamais lietuvių buvo ne jų malonumui ir pagerbimui, bet atstūmimui nuo savęs ir nuo kitų tremtinių.

Ne tiek svarbu, kaip bus įvertinta-

Specialiai Argentinos Lietuvių Balsui

mi mūsų geradarystės aktai, kuriuos realizuojame, — gerai ar blogai, — principas yra tas pats: pačių Urugvajaus lietuvių laimės atsiėmimui būdas — tai padėti atrasti laimę kitiems, padedant jiems kuo galima, kai jie yra reikalingi tos paramos. Tai šis yra žmoniškumo kelias, galimas daiktas, vienintelis, kuris veda į tą harmoningą ir platų moralinį gyvenimą, kurio siekiame visi.

Mūsų asmenybės išugdomo raktas yra mūsų noruose išgyti naujų potyrių ir išplėsti mūsų gyvenimo horizontus bei mūsų galvoseną. Bet daugelis mūsų susilaiko pavartoti nevarčius savo pagarbos ir humanistinio solidarumo jausmus tik todėl, kad kas nors nesuprastų mus klaidingai. Šioji vietoj mažai kas galėtų apsirikioti ir pergyventi apgalvestavimus. Bet jei kuris panašios baimės užvaldytas atsisako nuo pasiryžimo praplėsti savo bendradarbiavimą su kitais, padidinti savo bičiulių ir draugų skaičių, niekad jis nepaigilins nė savo, nė kitų galvosenos ir potyrių; ne susilaiks iš kitų šilto ir sielą gaivinančio įvertinimo. Ir matys savo asmenybės ir laimės mažėjimą, o ne didėjimą.

Dažnai nepastebime net eilinio pagarbos reikalo. Tie, kurie nepaiešia nepastebėję savo giminių, savo draugų ir savo kaimynų gimtadienį arba vardadienį, pavyzdžiui, jie daugiau gali savo asmenybės ir laimės ugdymu už anuos, kurie visą tai neprisimena, kuriems tėra svarbūs tik jų ir jų vaikų gimtadieniai bei vardadieniai. Be abejonės, daugelį mūsų nelengva turėti po ranka šias datas, kurios turi neįkainuojamos sentimentalės vertės mūsų giminiams, bičiuliams ir kaimynams. Atsiminti šias progas užtenka tam tik mažo pasta-

bumo bei kavalieriškumo, ką visi galime išgyti, pavartoję tam tikras pas tangeles.

Kažin kas yra pasakęs: „Nėra maionesės muzikos mirtingojo ausims, kaip jo paties vardo ir pavardės aidas“. Be abejonės, kai paskaitome mūsų spaudoje apie sergančius tautiečius, besigydančius namuose ar ligoninėse, tai ne tik neaplinkome, bet dargi ir jų pavardes tuoj pat pamirštame. O kiek tautiečių pasimirė, dargi mums gerai pažįstamų, kurių laidotuvsė mes nedalydavome, dėl kokios nors priežasties A arba priežasties B. Galima būtų argumentuoti tuo, jog neapsimoka varginti per daug save tais sergančiais ir mirstančiais, kurie permaži mus įdomavo, bet tikroji tiesa yra ta, kad gerai išauklėta lietuviška asmenybė įdomauja visi tautiečiai, nežiūrint, ar jie sveiki ar serga, turtingi ar beturčiai, intelektualai ar eiliniai, mano politiniai srovių priklausę ar mano priešininkai.

Daugelis turime apribotą draugų ratelį, kuris mums turi šokią tokią vargę, bet ne visi turime ryšių su žmogumi, kaip tokiu, ypač su lietuviu. Kalbame apie socialines teisybes, bet mūsų širdys užsaulus ir akys užmerktos, kai matome tiek ir tiek mūsų tautos žmonių skurdę skęstančių, švelniai garbinamų politikų, kurie tunka žmonių nelaimės sąskaiton, mūsų pritarimu ir mūsų pinigais, paversdami juos Lietuvių vergais ir ubagais. Plaukte plaukiamieji bažnyčias, kaip tikintieji, išdeimti Kristaus prisakymų, kurie įsako mylėti savo artimą kaip save patį, bet mūsų širdyse tokios meilės nėra.

Montevideo, 30. 7. 50.

Formoza -- Azijos Aruodas

Kas sekė paskutiniuosius Toliųjų Rytų įvykius, ne kartą girdėjo Formozos salos vardą.

Formoza, arba kinų vadinama Taiwan, yra viena didesniųjų vakarinių Pacifiko salų. Ji turi 6 mil. gyv. ir yra 13.429 kv. mylių didumo. Šiuo metu ji priklauso Kinijos Respublikai. Salos sostinė Taihoku.

607 m. prieš Kristų pirmieji į salą atvyko kiniečiai. Greit po to pasirodė ir japonai. Bet, matyt, anų laikų valdovams laukinė sala atrodė nereikšminga, ir jie ją paliko.

Iš europiečių pirmieji salą atrado portugalai 1520 m. Jie ją pavadino Isla-Formoza (gražioji sala). Bet kinai ir japonai ją vadino Taiwan.

Portugalai saloje terado vietinius gyventojus ir kiniečius. Vėliau dėl salos varžėsi ispanai ir olandai, kol 1622 m. ji atiteko kinams, kurių valdžioje išbuvo iki 1905 m.

Geografinė salos padėtis buvo labai svarbi japonams, nes jie iš Formozos galėjo varžytis ir pietus. Tad po kinų — japonų karo Formoza atiteko japonams ir tik 1945 m. vėl grįžo Kinijai.

Salos augmenija ir klimatas yra tropiškas. Kraštas nepaprastai derlingas ir turtingas žemės turtais. Neveltui Formoza yra vadinama Azijos aruodu. Čia auga ryžiai, cukrinės nendrės, bananai, arbata ir kt. Dėl palankių klimatinų sąlygų dukart imamas ryžių derlius. Tas nepaprastai svarbu, nes ryžiai azijatomis yra pagrindinis maistas. Iš žemės turtų

randama anglies, žibalo, sidabro, aukso. Formoza yra vienas iš tų kraštų, kuris daugiausia pasaulio rinkai teikia kampauro, opiumo, arbatos. Jų monopolis priklauso valstybei.

Iki 16 a. saloje daugiausia gyveno malajai, polonezų kilmės žmoniai. Dabar gyventojų dauguma sudaro kinai ir apie 309 tūkst. japonų. Bet taip pat yra išlikusių 150.000 senųjų salos gyventojų.

Nors šalyje dažnai keitėsi politinė padėtis, bet senieji gyventojai, gyvenami krašto vidury tarp kalnų, išlaikė savo senąjį charakterį, papročius ir valdymosi būdą.

Jie gyvena pasiskirstę giminėmis ir yra vieni iš nedaugelio pasaulio gyventojų, kurie išlaikė gryną senąją matriarchalinę valdymosi sistemą.

Giminės vadas pas juos yra ne vyras, bet moteris, kuri drauge yra vyriausias kunigas ir gydytojas. Jos valdžia yra paveldima. Jos žinoja yra visos giminės derliaus aruodai. Prie jų nėra vienas vyras negali priėti. Šeimoje šeimos galva taip pat moteris. Ji tvarko visus reikalus. Tėvai vaikų prievarta, kaip kinai, nepažvelkina. Patys vaikai laisvai pasirenka žmoną, vyrą. Peršasi vyras. Svetimietystė griežtai baudžiama, bet skryblos leidžiamos. Moterystė monogamiška. Iki šių dienų čiabuvių tarpe buvo išlikę bausių papročys medžioti žmonių galvas. Mat, tikėta, kad nužudytas priešas pomirtiniame gyvenime vergusias nugalėtojų. Ja-

SENIEMS DRAUGAMS

Daug iš mūsų jau nėra, kurie savo laiku bendradarbiavo „A. L. B.“. Jie žuvo kasdieninėje kovoje, kuri emigrantui buvo tuo labiau sunkesnė; bet dangelis liksime.

Likome gyvi ir pražuvome juodoje raidėse, kas buvo taip šventa mums prieš penkis metus ar daugiau, nes žinojome, jog reikia lietuvių palaikyti, reikia skelbti tai, ko norėjo, ko nori tuo labiau šiandien kiekvienas lietuvis.

Aplėidome kovos eiles? Apsivylėme? Nukrypome? Pasenome? Tą klausimą gali išgirsti jau ne tik tarp naujų ateivių pasikalbėjime, bet dargi spaudoje: „Kur kai kurie buvę bendradarbiai pasislėpė ir kodėl?“

Tokį klausimą liečiant, reikia gal šiek tiek būti asmeniškai, nes, pasakyti tiesą, ne su daugeliu senų bendradarbių teko kalbėti šiuo klausimu, ir jų nuomonė pasireiškė vėliau, kaip mano dabar.

Esame šiek tiek nuvargę (nepateisinama, tiesa?), bet tai pasireiškė. Antra, naujai atvykę, mums seniams pasirodė toki galūnais visame kame, tiek dinamiki, daugiau žiną, jog rodesi, kad galima palikti jiems test darbą, kurį tiek metų tęsėme mes.

Gyvenimo realybė parodė, jog nauji emigrantai, lygiai kaip mes savo laikų, turi paskirti pakankamai daug laiko, kad atstotų ant kojų, bet reikia pripažinti, jog ir jie toki, kaip mes buvome: energingi visuomeniniam darbui ir, aišku, kaip labiau išprusinti, sugėba daug geriau organizuoti ir pasiekti geresnių rezultatų, negu mes, trumpesniais laike. Tiesa, mes seni emigrantai papurėm šią dirvelę ir šandien kartais reikia tik akėti, kur buvo verčiami kelmai pirmų lietuvių emigrantų kultūros dirvone.

Ir būt veik galima palikti naujiems emigrantams testą darbą, bet kyla ant ras klausimas: jei dar yra jėgų, valios, įsitikinimo, noro, kodėl apleisti dirvą, kur tepa tiek daug artojų, ypač dabartinio momentu, kuomet ko vos klausimas aktualėja ir reikia visas pastangas dėti, kad įvykdinti visų lietuvių norą — išlaisvinti Lietuvą?

Ir todėl tikim, jog nesuklysiu pasakę, kad dėl ko bebūtų, kurie buvome atsilikę, apsilėję, ar pastikę naujais atvykūlais, meskinės visi vėl kovon ir rasykime, kalbėkime, kovokime dėl bendro tikslo, nes kartais kovoje kūdikis ar senukė, kuri paduoda kaušeli vandens kariui — gal tuomet irgi laimėti mūšį!

Į bendrą ir energingą darbą, seni mano plunksnos draugai!

St. Miščikas.

Bs. Aires, 1. 8. 50.

BUENOS AIRES PROVINCIJOS STATISTIKA

Buenos Aires provincija savo 305,125 kv. kilometrų plote dabar turi 4,528,451 gyventojų, neskaitant federalinės sostinės, Buenos Aires miesto, turinčio vis 3,000,000 gyventojų.

Visa Paragvajaus respublika turi 450,000 kv. kilometrų plotu, o Urugvajus tik 136,296 kv. klm.

Vien Bs. Aires provincija turi daugiausiai gyventojų, negu Bolivija, kuri priskaito 3,300,000, užimdama 1,470,000 kv. klm. Čile turi 4,685,000 gyven tojų.

Visos Argentinos plotas siekia 2,888,113 kv. klm., t. y. 6 kartus daugiau, negu Ispanija.

ponai prieš šį paprotį griežtai kovojo, ir jis jau baigia išnykti. Bet ir šiais laikais per vestuves gerama iš žmonių klausų, kuriuos tėvai laiko išsaugoję iš senovės laiku.

Tai tiek apie Formozą, kurioje dabar sprendžiamas Kinijos likimas.

Caras ir... Komisaras

Rusijoje caro laikais tauta te vadino rusai save — rusus, o visi kiti (lietuviai, latviai, estai, suomiai, gudai, ukrainiečiai, lenkai ir kt.) tebuvo vadinami tik narodnost, o tai lietuviškai tėra „tautybė“, bet ne „tauta“ — nacija“. Dabar bolševikinėje Rusijoje išrinktoji tauta (kaip koks Izraelis) tėra ta pati — rusai, o visos kitos Rusijos paglemžtosios tautos tėra mėsas „išrinktajai“ tręsti ir penėti.

Vadinasi, caro ir komisarų metodai ir terminai nepasikeitę. Sakysit, o rusų demokratai?

Kerenskis, dabar gyvenęs Amerikoje, buvo Rusijos galva 1917 metais per visutinę Rusijos revoliuciją, kol rudenio nvertė bolševikų valdžia. Ergo — kerenskina, arba Kerenskio laikai, yra jau vadinamosios demokratijos laikotarpis, o ir šiandien aplink Kerenskį visokias vardaš yra išelviai rusai susispietę. Ir štai, ne kartą rusų spaudoje skaitome dar vieną „prijomą“, arba „gudribę“, arba akių dūmimą: Rusijos tautos vadina bendru vardu rossijanė, o lietuviškai pra rusėnai, skiriami nuo tikrųjų rusų, kurie rusiškai vadinasi ruskij, ruskijė (lietuviai nuo seno pasako ruskis, ruskia). Kas čia slypi? Gi ir rusų emigrantai, kaip ir carai ir dabar bolševikai, svajoja tą pačią juodašimtinę mintį: svajoja jedinauja nedidelinąja Rossija — vienalytę, nesuskaldytą Rusiją, kurioje ruso smegenyse šmėkšti rossijanė — rusinai, t. y. vienoje bendroje Kremeniaus valdomoje teritorijoje įstosios dešimtys nerusų tautų — tik rossijanė, tik rusiškai kleimuoti.

O tuo tarpu Rusijoje buvo ar yra slava: rusai, ukrainiečiai, gudai, lenkai. Bet pastarosios trys tautos yra kitos, europinės kultūros, tuo tarpu kai rusų tauta gravituoją Azijon net nuo totorių jungo laiku. Visos kitos Rusijos paverptos tautos net ne slava, t. y., nieko bendro nei kraujui, nei kalba, nei papročiams su slavais (ar rusais) neturintys. Lietuviai ir latviai yra baltai, arba aiskiai. Suomiai, estai, kareliai, lybiai, daugybė šiaurės Rusijos tautų — finų-ugrų (suomių — vengrų) giminės. Visokie mongoloidai, senieji Sibiro gyventojai, visi Kaukazo gyventojai, visų stepių ir kalnų gyventojai — tai vis atakios, neslaviškos ir nerusiškos tautos. Rusai ir dabartinę Rusiją tik atėjūnai.

Carų ar bolševikų Rusijoje persvera visos kitos tautos rusų tautą, turėjusia ir turinčią pažabojusią visas kitas tautas. Štai, iš ko ir bendrijoje apetaiti iš pažiūros atrodo tiems ne vienodiems Rusijos valdymo partneriams: rusams carams, rusams bolševikams ir rusams „demokratams“. Vadinasi, rusišką juodašimtinę neatlyžta ir be „moderniškojo kūjo ir priekalo“ neatlysi.

T. Rusija tuoj griūtų

Dažnai skaitoma net didelius vyrus rašant: kas Rusiją benugalės? Mačusių Europos — Lietuvos Latvijos, Estijos, Lenkijos ir t. t. tragedija beveik visi tvirtintie tvirtina, kad T. Rusijos nenugalės konferencijos, skraidžiojimai, „pripažinimai“ ir pokyliai su fotografais. Jei nebūtų buvę „didžiųjų zabovos“ nuo 1945 m. gegužės 7 d. Vokietijos kapituliacijos su Rytų kaimynų, jau seniai pasaulis būtų tikrąja ir lyginga taika džiaugijasi.

T. Rusija ir šiandien nugalėta: visi jos pavergtieji milijonai visokiomis sąlygomis laukė, laukia ir lauks. Kad tik būtų orinio akstinai... Net patčioje kompartijoje pilna ceistikimų bolševikų valdžiai ir rešūniui. Nors Rusijoje visais laikais šaudė, korė ir girdė piliečius, betgi nuo 1947 metų bolševikai bent įstatymiskai buvo mirties bausmės panaikinę. O, štai, su 1950 metų pradžia — reikšminga naujiena: T. Rusijoje vėl grąžinta mirties bausmė. Vadinasi, Ivan, deržis (laikykis)! Kažkas labai pasvinke tavo troboje! T. Rusijos visos, o visos pavergtosios tautos ir jos piliečiai per 24 valandas išsivaduoti: tiek įgrišo melo, šantažo, kriminalo valdžia, kurios priešakyje vis dar riogso generalissimus (jis net ne kareivis) Stalinas su savo penkiaiasis šarvotaisiais automobiliais. Be to, vėl yra žinių apie Maskvos Politbiuro skaldymąsi.

V. — J. N.

Tikėk! Vienatvės valandose knyga liks Tavo ištikimiausiu draugu. Ji Tau visur ir visada suprantama kalba kalbės...

Senos Argentinos Lietuvių SPAUDOS RINKINIAI perkami ir keičiami naujomis knygomis

Balsas, žvaigždutė, Proletaras, Rytoj, Darbininkų Tiesa, Išvien, Švityrius, Išsivis, Antra, Mūsų Dienos, Žinios, Argentinos Žinios, Pietų Amerikos Naujienos, Lietuvių Laikraštis, Bedarbis, Momentas, Vienybė, Tiesa, Argentinos Naujienos, seni kalendoriai ir čia išleistos knygos rinkiniai ir pavieniai numeriai, pažymint, kokio atlyginimo reikalaujama, prašome siųsti, adre suojant:

A. L. BALSAS,

Casilla de Correo 303,

Buenos Aires

Spauda

* NAUJIENOS, pažangus ir seniausias lietuvių dienraštis JAV, mišedamas Mahanojaus „Saulės“ 61 m. „švietimo“ sukaktį, straipsnyje „Keis tas Laikraštis“, šitaip rašo:

„Jau šešiasdešimt vieneri metai, kaip eina mūsų laikraštijos istorijoj keistenybė laikraštis „Saulė“, kaip ji save vadina: du-kart santvartis laikraštis, išsėla kas uvar ninka ir petnyčia. Tas laikraštis eina Mohanoj, Pa.

Laikraštis todėl yra keistenybė, kad jis savo dvasia ir turiniu yra užsilikęs dar iš tų laikų, kai mūsų tautoj veikė „cūdai“, buvo „viešnastys“, žmonės buvo kupini „griekų“ ir atsidėję skaitė „pėklaknyges“ norėdami susižinti, kaip jie po „smerties“ bus „pėkloj kotavojami“, kaip lieptieji tvis jiems į gerklę smalę. Visi tvirtai tikėjo amžinam žyduri vienas kitam pasakoj, kur tas žydas pasirodė. Seniau ir „Saulė“ plačiai rašė apie amžinę žydą, o dabar tiek jau pažengę pirmyn, kad, tą amžinę žydą pamiršusi, pradėjo daugiau įsivelti į politiką ir duoda panašius žinių, bet tvirtai laikosi savo senobinės rašybos ir subarbarintos lietuvių kalbos. Jei „Saulė“ iki šiol tebeina ir veik jokių skelbimų neturėdama, tai tenka spėti, kad turi tvirtą savo skaitytojų kontingentą, kuris ją pamogė. „Saulė“ leidžia ir savas knygas. Tokių knygų yra išleidusi per du šimtus. Štai kai kurie tų knygelių pavadinimai: „Trumpos katėkizmas pagal išguldymą kun Piliausko su nekuriu naidingais padėjimais“, „Kapitonas velnias“, „Pukius aprasymas, di-dele knyga, 404 puslapų, „Istorija apie amžinę žydą, jo kelionė po svietą ir liudimas, apie Jėzu Kristu“ ir panašios.

Štai tų jo leidinių kalbos pavyzdys:

„... Tarnaudamas velniui Kristupas daug visokių piktibių žmonių padari; va kaip galėjo kitaip velniui tarnaut? Užspūdinėjo ant moterų užmusinėjo žmonis ir gi-vulius, degino trobas ir naikino, užsėtus jėvus...“

* MCSU PASTOGE, Australijos Lietuvių Draugijos savaitinis laikraštis: Box 58, Milson's Point P. O., Syd ney, Australia. Mūsų Pastogės redaktoriaus, žurnalistas Juozas Žukauskas, savo laikračio Nr. 73, Liržello 14, 1950 metų laidoje plačiau ir labai teisingai mūsų sunkų spaudos darbą įvertinau straipsniu paminėjo Argentinos Lietuvių Balsu numerio 900 pasirodymą. Jo straipsnis — Spaudos suaktuvininkas Argentinoje — mums teikia dar daugiau paskatinimo purenti spaudos darbo dirvonus šio šalyje. Kolegai Juozai Žukauskai, pažinusiame spaudos darbo sunkumus naujoje kolonijoje, esame dėkingi už teisingą įvertinimą ir linkime visokeriopos laimės vykintant užsibrėžtą mūsų lietuviškos, nepartinės spaudos darbo tikslą.

* AUSTRALIJOS LIETUVIS, 43 ir 44 numeriai, pirmas lietuvių laikraštis Australijoje, 35 Cator St., W. Hindmarsh, Adelaide, S. Australia. Rėmėjų skaičius didėja. Ruošiasi įsigyti spaustuve.

GAUNAMOS „ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS“ KNYGYNĖ:

LIETUVOS KELIŲ, skaitymai lietuviškai ištrėmimo mokyklai, paruošė spaudai B. Babarskas. Pirmoji dalis 192 puslapių, antroji 160. Kiekviena dalis po \$ 5. Lietuvos Keliu, tai įvairių mūsų poetų ir rašytojų kūrinių rinkiniais, istoriniai, moksliniai pasiskaitymai.

LITUANIA, parašė Petras Babickas. Ispanų kalvon vertė Leonardas Sruoga. Gražiai išleista senovės Lietuvos istorija, gausiai iliustruota, didelio formato, 32 puslapiai. Kaina \$ 3.

LAPKRIGIO NAKTYS, Henriko Nagio poezijos kūrinių, 112 puslapių. Kaina \$ 5.

TILTO SARAS, P. Tulpės novelės, 151 pusl. Pavilio Abelio leidinis. Dail. R. Veselauko iliustracijos. Kaina \$ 5.

DAKTARAS KRIPSTUKAS PRAGARE ir kitos JULIUS Kaupo pasakos, surašytos slaptose Kauno miesto kronikose, Pavilio Abelio leidinis, 190 puslapių. Iliustravo dailininkas Adolfas Vaicaitis. Kaina \$ 5.

Šios knygos Argentinoje parsiduoda kelis kart pigiau, negu JAV.

Kiekviename Argentinos lietuvių šeimos židiny turėtų rasti lietuviškų knygų rinkiniais.

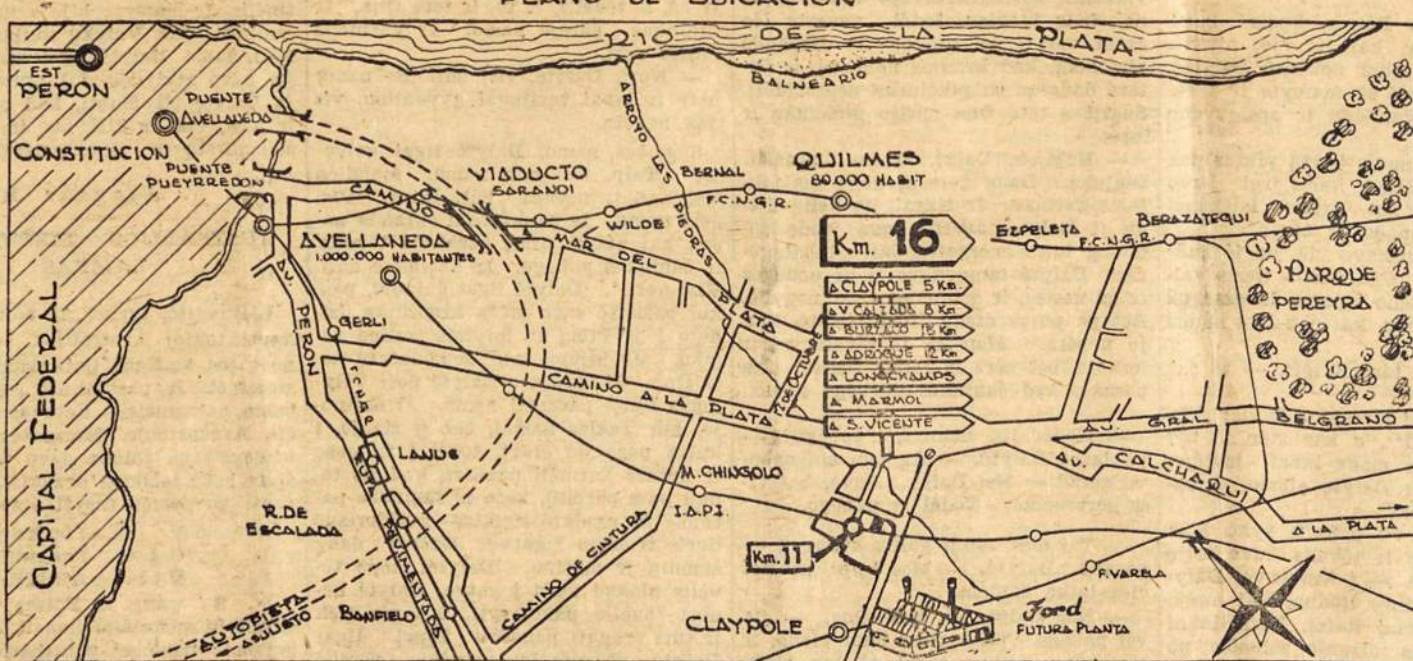
Siųsdami užsakymus sykiu su pinigais adresuokite:

„A. LIET. BALSAS“ CASILLA DE CORREO 303 — BUENOS AIRES.

Asmeniškai atvykstant, šias ir kitas knygas galima pasirinkti „A. L. Balso“ Administracijoje: AVENIDA BOEDO 737 — Buenos Aires

San Francisco Solano Geriausi Sklypai Prie Klm. 16

PLANO DE UBICACION

Dėl kainų ir mokėjimo sąlygų kreipkitės laiškais arba asmeniškai darbo dienomis nuo 10 iki 12 ir nuo 17 iki 19 val. ir nuosavybių skyriaus vedėją šiuo adresu: SR. ČESLAVAS BUIVIDAS, TULSA, VIAMONTE 190.

Pasiteiraukite ir pirkite dabar!

Pasaulis ir Moteris

ESTĖS, LATVĖS IR LIETUVĖS
TARP 2.000 ATSTOVŲ

Nuo gegužės 29 d. iki birželio 3 d., 1950, Bostone, Mechanic Building patalpose, įvyko 59-asis Moterų klubų generalinės federacijos metinis suvažiavimas, kuriame kartu su este Mall Juma atstovavau Pabaltijo Moterų Tarybą.

Tik ką atvykusios buvome nepaprastai šiltai sutiktos Federacijos Tarpautinio Skyriaus pirmininkės J. L. Whitehurst, kuri čia pat pareiškė, jog jau esame laukiamos spaudos atstovų ir kad mums skiriamas ypatingas dėmesys kaip vienintelėms delegatėms, atstovaujantioms tautas, esančias už geležinės uždangos. Po nuotraukų ir pasikalbėjimų su korespondentais, kurių trumpais bruožais nupasakojome mūsų tėvynių paskutinio dešimtmečio tragišką istoriją, vėl grįžtame į posėdžių salę. Čia pat J. L. Whitehurst tarė žodį, ypatingai pabrėždama rytinę ir vidurio Europos tautų tragediją. Whitehurst kvietė moteris atsilipti ir už geležinės uždangos esančių tautų šauksmą.

Siame suvažiavime, be JAV, buvo atstovaujamos 18 valstybių, kurių tarpe iš Europos: Anglija, Švedija, Olandija, Graikija, Estija ir Lietuva. Iš viso auditoriją sudarė 2,000 įgaliotų atstovų. Federacijos bendras narių skaičius siekia 11 milijonų, kurių pusę sudaro užsienio įvairių klubų ir organizacijų.

Kalboms pasibaigus, prasidėjo sveikinimai. Atstovė iš salės plaukė į sceną, susijaudinusioms būdavo ir verkė. Daugelis jų dar nebuvo girdėjusios šių XX amžiaus baisenybių. Siūlydamas savo pagalbą, ir nenulstamai klausinėjo, ką galėtų padaryti, kad mūsų kėnciančių tėvynių ir mūsų likimas būtų palengvintas. Ir taip po tokios sveikinimų bangos vėl teko priesti prie mikrofono ir kalbėti į susirinkusias. Daugelių klubų pirmininkės prasidėjusios literatūros susipažinti artimiausių pastarųjų metų įvykiams mūsų kraštuose.

Birželio 2 d. buvo mums suteikta galimybė, tarpininkaujant J. L. Whitehurst, tarti žodį ir pasaulio moterims per radiją (WRUL). Ponia Whitehurst pati pasakė įžanginę kalbą, pamėdėdama už geležinės uždangos esančių tautų padėtį. Be kitų, kalbėjo PMT pirmininkė Mall Juma ir aš. Vėliau gavome kalbėti tą pačią dieną 12.30 val. suiruotoose specialiuose prietaisuose tarpautinių atstovų garbei. Ir čia visos labai domėjosi mūsų kraštų gyvenimu. Čia turėjau progos sutikti poną Edvardą, pirmojo JAV pasiuntinio Lietuvoje žmoną. Ji labai susijaudinusi, prisiminė anuos pirmuosius Lietuvos nepriklausomybės metus ir nepaprastai džiaugėsi, galėdama po tiek metų šiose suvažiavime sutikti atstovę iš jos taip mylimos Lietuvos. Ta proga jau dovanojau A. Šapokos trumpą Lietuvos istoriją. Atvertusi knygą, ponė Edvardas buvo tiek sujaudinta krašto pa-

žanga nuo jos atmenamų pirmųjų nepriklausomybės metų, ir aplinkui sėdinčioms ponoms tuojau ėmė aiškinti ir pasakoti apie Lietuvą ir dabar jai daromas skriaudas. Visa tai su smulkmenomis pažadėjo nupasakoti savo vyrai, kurie yra didelis lietuvių tautos būtinis.

Nauja Federacijos pirmininkė išrinkta H. O. Houghton. Tarpautinės sekcijos pirmininkė liko ir toliau J. L. Whitehurst. Naujai išrinktoji pirmininkė savo kalboje labai palankiai atsiliepė mūsų problemų atžvilgiu. Tai davė naujų vilčių ateities bendradarbiavimui išplėsti, supažindinti pasaulio moteris, o pirmoje eilėje amerikietes, su mūsų tautų naikimo didžiąja tragedija.

Tą pačią dieną dar turėjome ilgą pasikalbėjimą su State Department tarpautinės spaudos atstove Faith Brewer.

Suvažiavimui pasibaigus, aplankėme parodėlę, kuri vaizdavo atskirą federacijos klubų veiklą. PMT skyrelio viršuje buvo Pabaltijo valstybių žemėlapis, kuriame piauvas ir klijos rodė žiaurią šių kraštų okupaciją. Apačioje buvo trumpas veiklos aprašymas ir nuotraukos iš PMT parengimų Vokietijoje. Fotografijos, be kitų, buvo tautiniais drabužiais apsirengusios dr. M. Žila Erdmanis ir estų Mall Juma.

Iš suvažiavimo grįžome kupinos vilčių ir pasiryžimo, padėdant viso pasaulio moterims, dirbti mūsų tėvynių išlaisvinimui.

Ligija Dirkiene.

LIETUVŲJŲ MIRE ARTISTŲ ONA RYMAITĖ

Kanadiško „Liaudies Balso“ laidoje 7. 7. 50 telpa pranešimas apie nusipelnusios artistės Onos Rymaitės mirtį Kaune. Pranešimą pasirašė seni dramos artistai ir su teatru susiję žmonės:

J. Baltušis, J. Banaitis, T. Černiauskas, B. Dvarionas, K. Gaidukas, B. Gerulaitis, J. Gustaitis, A. Grigaitis, J. Grybauskas, R. Juknevičius, K. Juršys, P. Kaveckas, K. Kymantaitė, J. Kupčinskas, P. Kubertavičius, A. Kupčikas, J. Laucius, J. Maniūšis, J. Mikėnas, J. Miltinis, K. Petrauskas, S. Petraitis, J. Rudzinskis, J. Siparis, J. Šimkus, A. Vainiūnaitė, P. Zilonas.

Gimusi Kaune. Jau pradžios mokykloje būdama, ėjo scenon. Pirmojo pasaulinio karo metu baigė Pirmosios gimnaziją Maskvoje; lankė Chatalinos dramos mokyklą ir Dailės Teatrą Studiją.

Lietuvon grįžo 1921 metais ir iki pat savo mirties dirbo dramos scenoje.

Kas pažįsta Lietuvos Valstybinės Dramos Teatrą, tas žino gerai, kad Ona Rymaitė visą laiką buvo viena geriausių jo artistė. Ne tik Lietuvos valdžia ją apdovanojo ordinais, bet ir okupantai nusilenkė jos meniniam genijui.

LIETUVAITĖS PAVEIKSLAS ŽURNALO VIRSELYJE

„Picture Post“, vienas didžiausių D. Britanijos iliustruotų žurnalių, viršelyje įdėjo tautiniais drabužiais pasirėdžiusios lietuaitės portretą, kurį taip paaiškino: „šios mergaitės tėvas, Lietuvos kariuomenės majoras, rusų ištremtas į Sibirą, kur vienoje koncentracijos stovyklų ir mirė. Mergaitė su motina paskutiniuosius penkis metus išgyveno DP stovyklose. Dabar jos motina, p. Liandanskienė, su ja išvyksta į Ameriką. Mergaitė vežasi ir tautinį kostiumą, vienintelį daiktą, kurį pavyko pasiimti iš namų“.

Minėtas žurnalo numeris yra ir daugiau nuotraukų iš DP gyvenimo, taip jau ir platakas jų gyvenimo Vokietijoje aprašymas.

— B. L.

DIANA STASEVIČIŪTĖ, mokytoja, kuri žymes atostogų progą iš Rosario buvo atvykusi į Buenos Aires, atveždama linkėjimų balsiškams. Malonioji viešnia dalyvavo PLIAS pobūvyje Lietuvių Klube.

LIETUVAITĖ „PERLEIDŽIA“ SAVO VYRĄ

„Vienybė“ red. J. Tysliava savo pastabų skiltyje 2. 6. 50 rašo apie nepaprastą Marijos Dulaitienės dovaną:

„Dar viena lietuaitė pateko į didžiosios Amerikos spaudos skiltis. Bet kokių būdų? Šiomis dienomis chigagietė Marija Dulaitienė kreipėsi į teismą, prašydama divorso, kad tuo būdu ji galėtų savo vyrą perleisti „geriausiam draugui“ Miss Lorraine Lee, kuri rugpjūčio mėnesį gimdytąsi... Žodžiu, pavogei arklį, tai še tau ir baltą... Kaip teismas teiks sprendimą? Ir toki „lietuvišką dosnumą“, tai dar nežinia?“

LIETUVŲ MOTERYS M. M. M. KONGRESE

Birželio 6-8, 1950, Paryžiuje įvyko Pasaulio Motinių Sąjūdžio kongresas (Mouvement Mondial des Mères). Lietuaitės motinos atstovavo dr. Karvelienė, kuri kongrese padarė pranešimą apie „Lietuvos Motinos Pagėdą“, ir M. Galdikienė. Taip pat delegacijai skaičiuje dalyvavo ir P. Bačkienė. Dr. V. Karvelienė išrinkta į Tarpautinio Sąjūdžio Tarybą.

KAD IR SKAUDA, BILE MADA...

Visos Moterys Madų Vergės

Moteris, kuriame pasaulio krašte ji begyventų, nori būti graži ir patraukli. Europietės ir amerikietės seka Paryžiaus madas. Kas sezonas jos keičia savo drabužių spalvas, pakeičia suknelių ilgį, sukusenas, skrybėles. Nuo galvos iki kojų moteris nori išsąsą padaryti vyro akiai malonų reginį. Gal ji nori vyrą paversti, gal jos prigimtis jai liepia taip elgtis. Taip yra ir tegul taip ir būna — ir tą klausimą nesiginčiosim.

Bet ne vien civilizacijos Ievos dukterys, o ir laukinių ar puslaukinių tautų atstovės serga tomis pačiomis madų gaudymo ligomis. Imkime Gvėnijos salos gyventojus. Tos žavios moterys susuka savo plaukus į ragus, o pastaruosius papuošia gėlėmis, rožais pakuodami plunksnelėmis ir didelėmis iš bambuko padarytomis šukomis. O veidukus nudažo net trim spalvomis: raudonai, geltonai ir baltai.

Salamono salose mados vaikams ne tik kad nemažai laiko atima, bet gražuolėms net ir skausmo suteikia. Prieš išdėtant, kiekviena mergina būtinai turi leisti save tatuiruoti. Aštriu titnagu arba išgaustu straigės kiau tu gražuolės kūnas yra įžeidiamas. O paskui ir tą gilią išdėsimų vietas yra leidžiami augaliniai dažai.

Mergaitė po tokios operacijos, žinoma, truputį užsąga. Bet jai būna gerai! O už tą „pagražinimą“, kuris vistiek nėra labai pigus, išlaikė tėvams turi sugrąžinti būsimas vyras. (Vargšai tie vyrai, visur jiems reikia mokėti).

Pidži salų moterys turi ypatingą būdą savo šeimyninei padėčiai paženkinti. Išdėjęs, bet dar vaikų neturintys, jos nešioja sijonus iki kelių. O pirmojo vaiko sulaukusios privalo sijoną pailginti iki pusės blauzdos. (Apie sijonus prakalbėjus, negalima nepriminti, kad ir mūsų moterų prosenėlės sijoną nėra pačios išgalvėjusios).

Toji mada yra atėjusi iš puslaukinių tautų. O plaukus Pidži moterys dažo. Prieš tai nukerpa ir nudažo. Raudonai, juodai ar baltai — kaip kuriai patinka ir „kaip prie veido“. Vargšės tos moterys! Karštos šalys praeitį saulės kėlimą jos vaikėd vilnoniais, sunkiais drabužiais apsi karsčiusios.

Šaltoje gamtoje nusinuogina. Jos dažnai nei marškinėlių nenešioja, bet dėvi korsetą. Jos nori būti gražios, žavios — ir... madų vergės. Nežiūrint, kur ir kaip gyventų, kokio socialinio ar civilizacinio laipsnio atstovėmis būtų, moterys visada parodo, kad be madų joms neįmanoma gyventi.

ELEONORA ROOSVELTIENĖ NORVEGIJOJE

Norvegijon atskrido JAV prezidento velionies F. D. Rooseveltto našlė ir 7. 6. 50 dalyvavo Rooseveltto paminklo atidengimo iškilmėse Oslo mieste.

Savo vizito proga Norvegijoje, ponė Rooseveltienė viešėjo princui Olaf rūmose, 30 km. nuo sostinės. Buves pogrindžio kovų vadas, dabar vyriausias teisėjas Paal Berg, iškėlė ponė Rooseveltienės raudonų rožių buketą. Kelionėje ją lydėjo sūnus Elot su vaikais ir Norvegijos ambasadorius Vašingtone.

Grįžus į JAV, labai palankiai mini Norvegiją.

Kasdieniniai Reikalai

ADOMO JANKAUSKO — ELENOS JAUNAVEDŽIAI J. M. BALIUKAI
VAIKIŠKYJŲ VESTUVĖS

Liepos 8, 1950, po civilinio registro ir Dock Sudo parapijos klebono religinai sutvirtintu moterystės akto, iškilminga vestuvių vakarienė įvyko jaunosios švėgierio Koretkevičiaus namuose, Dock Sude. Svotais buvo Bronius Sivicius su Jone Koretkeviene, Marius Bileškas su Elze Bileškiene ir Jonas Stasiulevičius su Petronėle Kuraitiene. Apart svotų dalyvavo: A. O. Žukauskai su sūnum, Ag. Stasiulevičienė su dukrele Maryte, J. A. Koretkevičiai su sūnum, V. Pranskaitis, broliai Naujokai, J. Simulkevičius, J. Leonikas, Ad. Malkevičius, Antanas Damauskas, Pr. Litvinavičius, A. Develkis, J. Basius, ir kiti jaunųjų kvietisi svečiai, kurie linksmos ir valisinos priėmė apkrantų valgius ir puikiais gėrimais stul. Antano Purvinio orkestrui griežiant, svečiai šoko ir dainavo iki pat ryto. Skirstėsi linkėdami jaunavedžiams daug laimės jų šeimyniniame gyvenime.

Jaunavedys yra iš tremties atvykęs amatininkas. Jaunoji — velionės Snieskauskos našlė.

— Krosnietis.

SCENOS MYLĖTOJAI VAIDINA DVI KOMEDIJAS

Dramos aktorė Beatričė Kleizaitė-Kerbelienė režisuojant ir jai padėdant vaidina Scenos Mylėtojų Būrelį rugpjūčio 19, 1950, 20:30 val. Lietuvių salėje, c. Brasil 835, Avellaneda, stato 1 veiksmo komediją — Uošvė — namus — tylos nebebus. Kiti vaidylos: Algirdas Matukas, Regina ir Stasys Stanaičiai ir Ursulė Šileikienė.

Rugsėjo 2 d. ten pat Scenos Mylėtojų Būrelis stato Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės 3 veiksmų komediją — Pinigėliai.

— MALVINA GRESKAITE-LISO VIENĖ, kilusi iš Vilkiškų kaimo, Kašedorių, prašo atsiliepti savo broliui Vincą Greską, JAV laivyno jūrininką, gyvenantį JAV nuo 1914 m. karo laiku. Brolis, jo žmona, sūnus ar kas jo likimą žino, malonėite pranešti minėtai sesutei šiuo adresu: Pasaje Carrito 2191, Avellaneda, prov. Buenos Aires, Argentina.

Jonas ir Marytė Žygaitė Baliukai, jų vestuvių dienoje, 5. 8. 50 Lietuvių salėje, Avellaneda, plauna tortą. Aplink jaunavedžius matosi jų iškilmingų vestuvių dalyvių dalis. (Foto: J. Zubricko)

Patarimai Jaunai Motinai

JAUNUOLIO AMŽIUS

Gražiausias to amžiaus jaunuolio būdo bruožas — jo idealizmas. Jau nuolis yra tiesios ir teisingumo išeikotojas. Jis nenekcia melo ir apgaulės. Jis kartais perversina proto galias ir savo paties sugebėjimus, bet jis drąsiai tikisi surasti gyvenimo prasmę, nuolat statydamas klausimus: kas esu? kam esu? ko vertas? Tuo pačiu metu jaunuolis ieško sau konkretaus asmens, kuriame matytų sau pavyzdį, savo idealų įsikūnijimą. Tokį asmenį suradęs, jaunuolis pamilsta jį, tiki ir aukojasi jam. To amžiaus jaunuolio idealizmas reikalauja veiklos, svajojimų ir idealizmojamų uždavinių įvykdymo. Jis nori savo idealus matyti įvykdytus jau čia pat, tikrovėje. Pasinaudodami tomis jaunuolio brendimo amžiaus būdų savybėmis, auklėtojai gali nukreipti jo veiklumą kovai su jo paties ydomis. Toje auklėjamojo darbo srityje daug padeda ir skautų organizacija, gerų ir prityrusių pedagogų vadovaujama.

Nors to amžiaus jaunuolis labai sunkiai pasidoduja vyresniųjų valiai ir jį piktina jų įsakinėjimai, tačiau savo dvasioje jis ilgisi vadovybės, bet tik tokios, kuria jis pats pasitikėtų. Ji kaip jaunuolio vadas tampa jo idealizuojamas asmuo, jis lengvai atsisako nuo savo svajojamosios laisvės, klausys ir vykdyd vadovybės įsakymus, nors jie ir sunkiausi būtų.

Lytinio brendimo amžiaus jaunuolis — nuotalkos, jausmo žmogus. Nors jis pats dažnai kitiems parodo nemėgstas jausmingumą, tačiau praktiškai pats yra labai jausmingas. To amžiaus mergaitės ir berniukai mėgstą paslaptingumą, nuotalkingumą, iškilmingumą. Progu tokiems savo gyvenimams jaunuoliai randa gamtos tyloje, iškilmingose pamaldose, kelionėse ir klaidžiojimuose. To amžiaus jaunuolis dažnai pergyvena ir didelę religinę krizę, pasireiškiančią abejotomis ir svyravimais. V. Čičianus.

— B. GINTAUTIENĖ iš Long Island, neseniai atvykusi į JAV, iš tremties, Lietuvių radijo grožio varžybose laimėjo pirmąją vietą, o L. Kazlauskaitė iš Ridgewood laimėjo populiariausios lietuvių dainų.

APIE NAGŲ KRAMTYMĄ

Dažniausia nagus kramto mokyklinio amžiaus vaikai, bet ne retenybės pamatyti „meniška“ bekrantanti jauno studentą, daktarą ar net žymų valstybės vyrą!

Stebėjimai rodo, kad nagus pradeda kramtyti vaikai vyresni trijų metų amžiaus. Tokių „kramtytojų“ skaičius auga iki 7 metų amžiaus, o vėliau lieka pastovus iki brendimo pradžios — kada pasiekia maksimumą ir po to staiga krinta. Ir jei jaunuolis po 16 metų amžiaus dar tebekramto nagus, tai jau galima įtarti emocinį bei socialinį nesubrendimą ar net psichinį atsilikimą.

Nagų kramtymas yra žalingas ir kramtytojo būnui bei visam jo virškinimo aparatui (o tuo pačiu sveikatai) ir jo nagams. Juk panagėse yra gausūs šaltiniai įvairiausių nešvarumų, kuriuose tūno nesuskaitoma daugybė įvairių ligų antskystų, kurie patekę į burną jau žino ką toliau veikti. Kita vertus — nuo kramtymo neretai gaunasi panagių uždegimas, su randimais ir nagų sudarykams.

Psichologai ir medikai nagų kramtymo veiksmą laiko asmens vidinės įtampos išraiška; vėliau jis virsta įpročiu. Viena tokių dvasinės įtampos priežasčių gali būti blogi tėvų ir vaikų santykiai. Val kas jautriai pergyvena šeimos nedarumą ir ieško vienokios ar kitokios paguodos: ir didelė dalis randa ją nagų kramtymo. Vaikai augant ir kramtydami drąsiai bei smerkiamas iš tėvų ir mokytojų pusės didėja.

Toks „persekiuojamas“ vertis vaiką iškoti kitokio pakaitalo, k. a. lūpų, piestuko bei plunksnakočio kramtymo, nagų bei nosies kramtymo ir net blogiausio veiksmo — rūkymo. Gi pats nagų kramtymas esąs pakaitalas draudžiamam pirštų čiulpimui. Gausūs stebėjimai rodo, kad vaikai, nežinę piršto, retai tekranto nagus ir atvirkščiai: energingai pirštų čiulpėjai virsta nagų kramtytojais.

Bet gyvenime matom ir pas suaugusių vienokių ar kitokių dvasinio pergyvenimo išraiškų, kaip pav. drovus jaunuolis, sutikęs savo „išsvajotąją“, ima glamžyti kepurę, dainininkas ar

VAIKŲ KAMPĖLIS

DALYTĖ IR KATINĖLIS PINCIS

Senis katinas Rainis, kuris buvo labai riebus, ir, kai jis ėjo, atrodė, linko grindys, labai nekenė Darytės, kam ji atvažiavo su mamyte ir tėveliu iš anapus vandenų ir apsigyveno pas tat Oną.

Senis Rainis nuėjo kartą piktas pas kaimyną šunį Skipį, kuris irgi buvo labai piktas ir net trims laikams buvo įkandęs, ir tarė:

— Matai, atvažiavo čia še še kažkur ir gyvena. Ona duoda jiems valgių, ir Dalė pieno išgeria daugiau už mane. O kas bus, kai nebeliks mums pieno?

— Tikrai, — tarė Skipis, — aš jau kada įkėsiu. — Aš pats jau įdėksiu. Ji vis: „Katinėli, katinėli“, o kas man iš to? Pirmą teta Ona mane labai mylėjo, o dabar vis tik Dalytę glosto, o mane visai užmiršo.

Senis katinas vis pyko ir pyko. Kartą, kai mamytė ir tėvelis buvo išėję į darbą, gi Ona — į krautuvę, Darytė vienai pasidarė liūdina. Ji nuėjo ir prakalbino senį Rainį, kuris labai riebus ir tingus miegojo salonely po stalui. Darytė priėjo, pasilenkė, ištiesė ranką ir tarė: „Katinėli, katinėli“.

Rainis pasikėlė ir piktas ištiesė savo riebią ir tingią koją ir perdrėskė Darytę mažąjį pirščiuku. Būtu ir daugiau perdrėskęs, bet Darytė pabėgė, kalbėtojama beprasmingai linguoti, gestikuoti ar čiupinėti kokį daiktą ir t. t.

B. L. — K. Valtėria.

go. Neverkė Darytė. Mamytė išmokė ją neverkti. Visada sakydavo, kad vaikams, kurie Lietuvoje dabar gyvena, daug blyškia, todėl neverta čia esant verkti dėl nieko. Ji užspaudė pirščiuką, kad kraujas nebėgtų, ir nutarė daugiau su pikčiurna neprasiidėti. Sugrįžus teta Ona apriso pirščiuką ir tarė:

— Nebijok, Daryt, aš tau atnešiu šuniuką. Daug geresnį negu tas piktas katinas. Ir tikrai, po kelių dienų ji Darytė atvedė seną juodą šuniuką, kuris mergaitėi buvo labai geras. Darytė tampa darytė ir už uodegos, ir šuniukas visai nepyko. Bet po poros dienų žiūrė Darytė, kad jo nebėra. Mamytė ir tėvelis visur ieškojo, bet nėra ir nėra. Paskui teta pasakė, kad šuniukas parbėgo namo.

— Kodėl jis, mamyt, parbėgo? — paklausė Darytė. — Ar jam čia nebūvo gera? — Ne, Daryt. Buvo, bet visi nori namo. Todėl ir parbėgo.

— Tai mes vėl ji galim atvesti, — pasakė Darytė. — Mes taip gražiai visą laiką žaidėm.

— Ne, Daryt, — tarė Ona, — jis vėl parbėgė. Tu kartais būni viena, ir tau būna liūdina, todėl aš tau atnešiu katinėlį.

Ir tikrai, prieš Velykas teta iš savo sesers Teklės atnešė jauną Katinėlį Pincį. Pincis su Daryte visą laiką laukė, siūlus tampa ir gaudė nedidelį svidinėlį. Bet vieną vakarą, kai tėvelis skaitė laikraštį ir kalbėjo apie negerus žmones, kurie dabar pavergė tėvynę ir neleidžia jai grįžti, Darytė susirūpinusi paklausė:

— Mamyt, ar Pincis nepabėgs taip pat kaip šuniukas?

— Ne, Daryt, — atsakė mamytė, — ne. Jis mažukas. Jis čia užaugo ir nežinos, kur yra jo namai.

Praėjo keletas dienų. Buvo pats pavasaris, šiltas ir gražus. Saulutė klostė žemę ir žmones. Atėjo Velykos. Darytė su mamyte nuėjo į bažnyčią. Visi giedojo ir meldėsi. Darytė stovėjo, lūpomis patempus ir žiūrėjo į didelius angelus, nupieštus viršum altoriaus. Bet mamytė tyliai pasakė:

— Pasimėlsk, Daryt, už visus žmones, kurie nėra namuose, kad visus Dievulis parvestų namo, kad prisikeltų laisvi kraštai, ir visiems gera būtų gyventi. — Darytė ilgai galvojo ir melsėsi. Kai išėjo iš bažnyčios, ji paklausė:

— Mamyt, visi žmonės nori namo. Ir aš, ir tėvelis, ir tu, ir teta Ona. Ir šuniukas parėjo namo. Ir katinėlis Pincis nori.

— Nori, Darytė, visi nori. Be namų nors ir labai turtingai gyventum, vis tiek negera.

Sugrįžus namo, Darytė ilgai galvojo. „Taip, visi nori namo. Šiandien Velykos, ir negera būti kitur. Visi nori namo. Ir paskutiniai skrenda namo, kai atšyla oras, pasakojo tėvelis, ir šuniukas pabėgo. Ir kačiukas nori. Visi nori“. Darytė ilgai galvojo, paskui pasimėlė savo mažą krepšeliuką, išdėjo į jį Pincį ir laiptais nulipo žemyn. Ji pradūrė, kad nepamatytų teta Ona. Ji barsis, o Darytė nori Velykoms Pincį parnešti namo. Ji nežinojo, kur Teklės namai, bet ji žinojo, į kuria pusę jie stovi, todėl ji tą pusę ir nutarė katinėlį panešėti, kad jis toliau pats pareitų, kaip ir šuniukas parėjo. Ji pradūrė sunkias koridorias duris ir išėjo į gatvę. Gatvė daug žmonių ir mašinų. Darytė lipe tėvelis niekad neiti į gatvę, Darytė norei tėvelio paklausti, bet vis tiek ji turi truputį panešėti Pincį. Ilgai Darytė stovėjo ir negalėjo pereiti skersiai gatvės. Lėkė didelės ir gražios mašinos, ir keltas visą laiką buvo užimtas. Ir ji žiūrėjo į tuos blizgančius vežimus, ir net katinėlis šio galvą iš kaselės ir labai norėjo pamatyti raudonas ir žalias šviesas, kurios buvo panašios į jo paties akis. Po keleto minučių išėjo tėvelis ir labai išsigando, pamatęs Darytę stovinčią viena gatvėje. Tėvelis ją vedė namo, bu-

vo piktas ir barėsi. Ir kai parvedė, mamytė tarė garsiai, bet nepiktai:

— Daryt, vaikeli, kur tu vaikštai? Pagaus dar kas ar suvažinėsi.

Darytė padėjo kaselei su Pinciu ant grindų ir pradėjo verkti.

— Mamyt, — ji papasakojo, kumėtais šluostydama ašaras, — juk visi nori namo. Ir paskutiniai ir žmonės nori. Ir aš katinėlį nešiau namo.

— Tu pati katinėlis, — tarė tėvelis, katinėliu čia gera su mumis. Jis gali čia užaugti ir nežinoti namų, ir jam vis tiek. Tik žmogus ne vis tiek. Jis turi protą ir širdį.

Ilgai tėvelis sakė jai apie namus, ir mamytė pasakojo apie Lietuvą. Darytė pavargo ir užmigo. Prie jos nosies atsitipė ir užsimerkęs mūrė katinėlis. Ir mamytė bijojo juos abu pabudinti. Tik Velykų saulutės spindulėlis žaidė Darytės galvutėje, matyt, jis buvo atklydęs iš Lietuvos ir norėjo Darytę išbūti, kad myli namus ir nori, kad ir kiti, net ir Pincis jų neužmirštų ir į juos grįžtų.

Aloyzas Baronas

AUSTRALIJOS LIETUVAITĖS LAISKAS

Lietuaitė, turinti 12 metų ir gyvenanti tokioje Australijos vietoje, kur nėra jos amžiaus lietuvių, nori sušrašinėti ir pasidalinti su pūdižiais su tokia pat amžiaus lietuviu, gyvenančia Argentina. Mergaitės, norinčios užmegzti su tolima savo tautiete ryšį ir bent laikais draugiškai pabendrauti, prašomos rašyti šiuo adresu:

V. Valiukevičiūtė, C.I.C. Rushworth, Vic. AUSTRALIA.

P. S. „Arg. L. Balsas“ labai skatina tokių susirašinėjimą ir tokiems reikalams visuomet patarnaus.

INZ. PIJUS BIELSKUS

Sudaro planus ir vykdo Namų Statybą

TUYO 3055 — VAL. ALSINA

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Nepartinis, seniausias ir plačiausia skaitomas
Lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje
Spuosdinamas savoje spaustuvėje
Prenumerata Metams:
Visoj Pietų Amerikoje 20 Arg. pezu. Kitur 3 doleriai
Redakcija ir Administracija:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires. Tel. 45 - 4444

MČSŲ KOVOS PRASMĖ UŽSIENIUOSE ESANT

„Tėviškės Žiburiai“ tuo gyvybi-
niū mūsų tautai reikalauja patiekia
pirmąsias svarbos argumentus:

„Mūsų kova dėl nepriklausomybės
atgavimo, kova dėl tautos teisių ir
skundas pasauliui, beldimasis į pasa-
lio sąžinę vyksta ne iš inercijos, ne
dėl to, kad taip jau įprasta, bet yra
sąmoninga kova. Didžiausias tautos
skriaudimas ir netiesybes kiekvienas do-
ras lietuvis pergyvena visa savo šir-
dimi, visa savo būtybe. Tačiau ne re-
tam dažnai ir širdį įsimeta desperaci-
jos šauklys, neilgties kirminas. Mes
tokie maži ir nepajėgūs, o tautą su-
kaustęs ir eda slybinas toks milžinas.
Ypač daug kam tokios mintys lenda į
galvą skaudžiuju sukaudžiuju progomis.
Štai jau pamiršom krašto okupaci-
jos dešimtmetį ir metų sukaktį nuo
tautos masinio naikimo pradžios.
Kiek per tą laiką aukų sudėta, kiek
kančių iškentėta ir širdgelis patirto,
o rezultatų dar nematyti. Tauta nai-
kinama, ir ne mes vieni pradedam
būkštauti, kad Lietuvoje po kito de-
šimtmečio gali nebėlikti lietuvių...“

Be abejo, tai skauda, bet reali ga-
limybė. Tačiau dėl to negali atbūti
nei mūsų budrumas, nei susilpnėję
kovojimas. Tautos kartais amžiais
kovoja ir ištveria. Patria aukų, bet
ištveria. Ištvers ir lietuvių tauta.
Viltys jūo didesnės, kad šioje kovoje
mes ne vieni. Pavergta ir kankina-
ma yra beveik pusė Europos. Bolše-
vistinio imperializmo slybinio nagai
turi suardę Europos gyvenimą ir
graso tuo pačiu visam pasauliui. Dėl
to tai mūsų pusėje yra ne vien 120 mi-
lijonų pavergtųjų, ne vien visa Euro-
pa, bet visas pasaulis. Juk šandien
niekas — be pačių bolševikų — Ry-
tų Europos padėties nelaiko normalia.
Visi žino, kad sprendimas artėja.

Mūsų tautos atsparumas jau am-
žiais išbandytas. Ji jau daug kovo-
jo. Nepažįstovs sunkiais laikais, būda-
ma nesamoningai, tad jau labiau gerų
vilių gali turėti dabar, kada ji yra
pasiekusi aukščiausio sąmoningumo
laipsnio. Ji niekad nebuvo taip sąmo-
ninga, kaip dabar.

Didžiaji kovos našta nesė tėvynė-
jei, bet ir ant išeivijoje bei
tremtyje esančių pečių taip pat gūla
didelę atsakomybę. Išeiviai ir trem-
tiniai yra tos pačios tautos dalis ir
bendros kovos daliniai, kovojantys
paties fronto, tik kitokiomis priemo-
nėmis. Jei ten kovojama su kruvino-
mis aukomis, tai čia tik propagandos
priemonėmis.

Visi mūsų minėjimai, visi pasirody-
mai ir raštai turi gilios prasmės. Re-
ikia tik, kad viskas vyktų tikslingai,
eity į vieną taikinį.“

POLITIKAVIMO MAŽA, REIKIA POLITIKOS

Tokiu antgalviu „Lietuvių Ke-
lias“ rašo vedamąjį, tvirtindamas,
kad tik toji politinė srovė Lietu-
vos vadavimui reikšminga, kuri
stipriai savo parapijoje, bet tarp-
tautiniame veikime. Amerikos Lie-
tuvių Taryboje bendradarbiauja
socialdemokratai, sandariečiai —
liaudininkai, krikščionys — demo-
kratai ir tautininkai. Užgimdamas
sandariečių — liaudininkų, dalyva-
vimą žaliajame Internacionale,
„Lietuvių Kelias“ tarp kita rašo:

„Mūsų politinės srovės JAV yra su-
sielpusios Lietuvai vaduoti vienin-
goms ALT organizacijon ir tos organi-
zacijos vardu visuose politiniuose ir
diplomatinuose žygiuose kaskart pa-
demonstruoja savo vieningumą pa-
čiai gyvybiniams laisvinamam Lietu-
vos reikalais. Iš tos pusės mūsų ke-
turioms pagrindinėms demokratiš-
koms politinėms srovėms, atrodo, nie-
ko priekšti negalima. Jei kartais ir
įvyksta kokių nesklaidumų tarp sro-
vių pačioje ALT, tai yra jau tos or-
ganizacijos vidaus reikalas, kuris pla-
tesnės viešumos nepasiekia ir pagrin-
dinams Lietuvos vadavimo tikslams
per daug netrukdo. Ten, kur mūsų po-
litinės srovės dirba Lietuvos laisvi-
sien, joms nieko esmingesnio primes-
ti negalima.

Bet už tat joms galima primesti
ten, kur jos pradeda dirbti kiekvienai
sau. Galima primesti tai, kad sau,
tai yra, savo srovės interesams dir-
ba per daug, o Lietuvos interesams
per mažai. O Lietuvos interesams
ir kiekviena paskira srovė galėtų la-
bai daug nudirbti, jei tik išėitų iš sa-
vo grynai parapijinio veikimo ribų.

Paimkime, pavyzdžiui, krikščioniš-
kąją srovę. Savo parapijose ji yra
labai stipri ir savo parapijų intere-
sams dirba efektyviai. Atskiros pa-
rapijos dėl grynai savo interesų daž-
nai pamiršta ir lietuviškos išlaikymo,
ir Lietuvos vadavimo, ir lietuviškuo-
sius švietimo ir kultūros reikalus.
Tiesa, krikščioniškoji srovė turi savo
organizacijas, kurios yra apjungtos
Katalikų Federacijos. Bet ir pati to-
ji Katalikų Federacija, apjungianti
tik šio krašto lietuviškasias katalikų
organizacijas, tarpautiniame katalikų
bės mastu imant, irgi tėra grynai pa-
rapijinė vienos valstybės organiza-
cija.“

LIETUVAI VADUOTI NEREIKIA PATENTO

Profesinės organizacijos, pasken-
dę vien savuose profesiniuose in-
teresuose, dabar nepateisina savo
lietuviškos užduties. Tuo labiau
nepateisina savišalpinės, kurios
Lietuvos vadavimo darbą vadina
„politika“. Lietuvos reikalai rei-
kalingi platumo, — sako „Lietu-
vių Kelias“:

„Būtų klaidinga manyti, kad Lietu-
vos vadavimo reikalais turi rūpintis
vien bendrinės mūsų politinės orga-
nizacijos, kad jos tik vienos turi ieš-
koti ryšių su atitinkamomis politinė-
mis JAV ar tarptautinėmis instancijomis,
kad tik jų vienu pareigą klabin-
ti Lietuvos vadavimo reikalus
ir Valstybės Departamente, ir Jungti-
nių Tautų Organizacijoje, ir senatė,
ir kongrese ir diplomatu tarpe. Jos tą
darbą ir atlieka, bet tati neatpalai-
duoja ir visų kitų organizacijų, nors
ir grynai profesinių, idėti savo veik-
los ir pastangų indėlį į tą didįjį Lie-
tuvos vadavimo darbą, kuris kiekvie-
nam ir pavieniam ir organizuotam lie-
tuviui yra privalomas.“

„Mums svarbu, kad Lietuvos skriaudą
da galima būtų skelbti ne tik iš Jung-
tinių Tautų, JAV kongreso ir senatė,
Anglijos parlamento tribūnų.
Mums svarbu, kad toji skriauda būtų
išgirsta ir iš godytojų, teisininkų, in-
žinierių, mokslininkų, rašytojų, žur-
nalistų ir kitų tarptautinių konferen-
cijų katedrų, kad ji pasiektų visos žemės
rutulio profesionalų ir intelektualų
ausis ir sąmonę. Jei tai būtų įvyk-
dyta, didelis palengvinimas mūsų ben-
drinėms politinėms organizacijoms ir
genocido, ir Lietuvos vadavimo, ir ki-
tus mums rūpimus reikalus sparčiau
vartoti pirmyn ir susilaukti greitesnio
Lietuvai padarytų skriaudų atitaisy-
mo.“

PROFESORIUS MATULIS BARA LIETUVIUS

LTS politinių ir mokslinių žinių
skleidimo draugijos pirm. prof. Ma-
tulis 8. 5. 50 tos rusų sukurto
draugijos susirinkime barė lietu-
vius inteligentus, kad jie permažai
agituoją varą. Iš okupuotų spa-
dos pranešimų paaiškėjo, kad:

„Didžiausį kaltinimą metė Profesori-
ams K. Šalkauskui, J. Balčikonui,
G. Jablonskiui, docentams Bieliniskiui
ir Galickiui, kurie neskaite nė vienos
paskaitos. Esą ir fabriku direktorių
(Stankevičius, Kaplanas), kurie nek-
viečia paskaitininkų.“

Suvažiavimas išrinko naują valdy-
bą. Valdybą išrinkti: A. Abecit-
naitė, Anuškinas, M. Babanskas, J.
Banaitis, B. Baranuskas, K. Baršaus-
kas, G. Baronas, F. Bieliauskas, K.
Bielukas, J. Bučas, J. Bulavas, J. Čy-
gas, K. Davtian, V. Germanas, V.
Girdžius, A. Jurevičius, V. Kadziulis,
V. Kuzminskis, J. Kupčinskis, A. Lio-
lytė, J. Macijauskas, J. Matulis, M.
Mickis, R. Mironis, M. Nedzinskaitė,
V. Niunka, A. Nevedovskis, I. Podži-
valovas, K. Preikšas, A. Ragutis, P.
Samulionis, P. Slavenas, J. Šimkus, V.
Taurinskis, V. Vitkauskas, G. Zima-
nas, J. Žugžda, A. Žukauskas. Pirmi-
ninkas ir toliau liko prof. Matulis.“

ISIRINKTA NAUJA BENDRUO- MENĖS TARYBA

„Britanijos Lietuvis“ 4. 8. 50
praneša, kad liepos pabaigoje 1950.
Schweinfurte buvo susirinkusi nau-
jai išrinktoji Vokietijos Lietuvių Ben-
drumėnės Taryba. Tarybą yra iš-
rinkti: Dr. Dumbrys, J. Čaplinskas,
A. Lymanas, J. Glemza, J. Apyrulis,
J. Strolia, V. Endriukaitis, Dr. J. Pi-
kūnas, St. Vyktinas, V. Skrinškas,
kun. A. Trakys ir J. Pavilonis. Ta-
ryba išrinko prezidentu, komisijas ir
apsvarstė aktualiusios Vokietijos lie-
tuviams klausimus.

KAIP OKUPANTAI MELAVO LIETUVAI

Prieš 10 metų, 12. 7. 40, mėnesį
išbuve Lietuvoje, okupantai skel-
bė jų užgrobtose „Lietuvos Ži-
niuose“:

„Valstiečiai, valstietės! Neklausy-
kit mūsų liaudies priešų skleidžiamų
nepagrįstų gaidinimų, esą Lietuvos
vyriausybė versianti jus kurti kolcho-
zus ir persekioti tikinčius. Tai yra
piktai pasimanymai ir šmeižtas...“

LIETUVIŲ KELIAS

tautiniai - demokratinės - liberalinės
krypties savitraštis, leidžiamas Jung-
tinės Amerikos Valstybėse, pastaru-
jų metų technškai persitvarkė, įsi-
jo nuosavą spaustuvę ir patobulino
turinį. Iki šiol išleista 17 numerių.
Suteiktą gražus būrys bendradarbių.
Laikraštį leidžia Dr. M. M. Devenis
ir B-vė, redaguoja žurnalistas Hen-
rikas Blazas. Metinė prenumerata
užsieniuose 5 dol.

Naujas redakcijos ir administra-
cijos adresas:
Lietuvių Kelias,
Northfield Road, P. O.
Box 86, Watertown, Conn.,
U. S. A. L. š.

PABALTJO MOKSLININKAI BENDRAME INSTITUTE

Buvę Pabaltijo Universiteto profes-
oriai sudarė Baltijos Institutą, kurio
tikslas yra dvejojimas: pirmia, bandyti
sudaryti sąlygas trijų Pabaltijo tau-
tų mokslininkams glaudžiau bendra-
darbiauti, ir antra, gilinti mokslo ži-
nias apie lietuvių, latvių ir estų kal-
bas, kraštą, istoriją, literatūrą bei
ūki. Baltijos Institutą taip pat nori-
ma paversti informacijų šaltiniu apie
Pabaltį.

Baltijos Instituto vadovybė yra to-
kia: Prof. Vladas Stanka — prezi-
dentas, Prof. Dr. M. Eglitis — vice-
prezidentas, Prof. Dr. K. Kirde —
sekretorius, valdybos nariais yra
Prof. Dr. J. Puzinas, Prof. Dr. A.
Raun ir Prof. Dr. J. Sulcs.

Kad Institutas neprarastų savo pra-
dinio pobūdžio, numatyta jo vadovy-
bės visumet sudaryti iš lietuvių, lat-
vių ir estų atstovų, po du iš kiekvie-
nos tautos. Į Instituto tarybą įeis po
7 atstovus nuo kiekvienos Pabaltijo
tautos.

Baltijos Institutas turi 42 narius,
bet pirmame šių metų posėdyje daly-
vavo tik 19. Dauguma jo narių jau
išvažinėjo iš Vokietijos. Pažymėtina,
kad posėdyje dalyvavo 16 latvių,
3 estai ir nė vieno lietuvių. Tuo tarpu
instituto centras yra Hamburgė.

Baltijos Instituto nariais yra šie lie-
tuviai: profesoriai: Kazys Alminas,
Jonas Balys, Mykolas Biržiška, Va-
lovas Biržiška, Viktoras Biržiška, Čes-
lovas Butkis, Vytautas Cepas, Pranas
Cepėnas, Elena Gabrys, Jurgis Gimbu-
šas, Jul. Graurokas, Petras Grudis,
Kristopas Gudaitis, Petras Jonikas,
Pranas Jucaitis, Leonas Kačinskas,
Vincas Macitinas, Jonas Matickas,
Bronys Povilaitis, Jonas Puzinas, Ig-
nas Saldukas, Pranas Skardžius, Vla-
das Stanka, Jonas Šernaitis, Jonas
Šimoliūnas, Albertas Tarulis, Kazimie-
ras Valteris ir Jonas Vengris.

SKULPTORIUS P. RIMŠA SERGA DŽIOVA

Žinomas skulptorius Petras Rimša
prisirūstė Petrii Pivaronui, Pitts-
burgh, Pa. telegramą iš Lietuvos pra-
šydamas vaistų nuo džiovos. Matyt,
jis dabar ta liga serga. Tačiau pa-
sintinus tokių vaistų šiais laikais
nėra lengvas ir užtikrintas dalykas.
Jais gali pasinaudoti visai pašaliniai.
— RAYMOND JANULIS Valpa-
raiso universitete baigė humanitari-
nių mokslų fakultetą. Alfonsas ši-
belis Čikagos universitete baigė fiziko-
s-matematikos fakultetą.

— DR. AL. M. RAGUS Čikagoje
išleido šapiragrafuotą Lietuvos pa-
to ženklių katalogą.

JAV VYRIAUSYBĖS UŽUOJAUTA LIETUVIŲ TAUTAI

JAV u. r. ministerija 9. 6. 50 atsiun-
tė Nepriklausomos Lietuvos ministe-
riui Vašingtone pulk. Povilui žadei-
vyje „Paoli“, priklausančiam New
York City Oil Service Company.

Jo visi trys sūnūs lanko mokyklas
New York'e, vyresnysis, Algis, kitais
metais baigs aukštesniąją mokyklą.

Buvo šiauriniame Pacifike (Van-
couverj) bei Pietiniame Atlante,
kaip Vencueloje, Argentinoj ir, žino-
ma, įvairiuose JAV uostuose.

Ganti karininko — šturmano vietą
Amerikos laivyno užsieniečių trukdo
šalies nuostatai, jau nekalbant apie
kapitono vietą.

— JONAS STASKEVIČIUS, buv.
Lietuvos Vyr. Tribunolo teisėjas, at-
vykęs iš tremties, mirė JAV 18. 6. 50,
sulaukęs 71 m. amžiaus.

LIETUVIAI PRIEBOLŠEVIKI- NĖJE VEIKLOJE

ANB (Anti-Bolshevist Nation)
yra sąjunga dėl laisvės kovojančių or-
ganizacijų, kurios sudaro bolševizmo
pavergtųjų tautų atstovai. Ji yra
įsteigta 1943 m. Ukrainoje ir šandien
junga šių tautų revoliucines ir iš-
laisvinimo organizacijas: estų, latvių,
lietuvių, gudų, slovakių, vengrų, serbų,
kroatų, albanų, bulgarų, rumunų, uk-
rainiečių, Dono kozokų, šiaurės kas-
kaziečių, georgiečių, turkestanų, aser-
baidžaniečių, armėnų, totorių, uralie-
čių ir Sibiro tautų.

Čia sumintų tautų revoliucinės ko-
vos organizacijos veikia bolševikų
užimtos teritorijose ir išlaisvinimo
organizacijose Vakarų Europoje ir ki-
tuose kontinentuose. Į ANB neįeina
tik lenkai, nors Lenkijoje veikia re-
voliucinės lenkų organizacijos prieš
bolševikus, bet lenkų tremtiniai nesijun-
gia į šį bloką, kadangi jie tebetau-
soja užmačius ir anksčiau lenkų oku-
puotas Lietuvos, Gudijos ir Ukrainos
sritis.

ANB nėra jokių tremtinių organiza-
cija, ji yra tėvynės organizacija. Už
sienyje tebeveikia ANB užsienio ko-
mitetai, kurių tikslas laisvame pasauly-
je demaskuoti bolševizmą ir telkti
dvasines ir materialines jėgas sunkiai
kovai už savo kraštų laisvę.

Nors lietuviai ANB dalyvauja jau
kelinti metai, bet organizuota ir cen-
tralizauta ANB veikla prasidėjo 1950
m. pavasarį, kada buvo įsteigta Lie-
tuvių ANB Centrinis Komitetas.
Šis komitetas per trumpą laiką suor-
ganizavo ne tik Vokietijoje, bet ir Ka-
nadoj, Australijoje lietuvių ANB ju-
dėjimus.

APIE ADOMO MICKEVIČIAUS TĖVUS

„Sandaros“ bruožų rašytojas V.
G. 23. 6. 50 rašo:
„Man teko žvilgtelti ir vieną seno-
ką knygą, kurią parašė Pranas Mi-
ckevičius, garsaus Lietuvos poeto Ado-
mo Mickevičiaus brolis. Iš tos kny-
gos patyriau apie tos šeimos lietuviš-
kumą. Apie poeto tėvus atsiliepiama
sekandčiai:

„Ne turtu, ne valdiška vieta ir
ne diduomenės titulais jie atsizy-
nėjo. Jų kilnumas pasireiškė ar-
timo meile, o labiausiai pamyli-
jime brangios Lietuvos, mūsų žemės
ir tėvynės.“

Taip tai yra pasakyta apie poeto
Adomo Mickevičiaus tėvus, kurie gy-
veno Naugarduke, i pietus nuo Vil-
niaus. Tame miestuke iki pastarųjų
laikų buvo užsiklė Mindaugo pilies
grūvėsiai.

LIETUVOS LAIVYNO KAPITONAS JAV JŲREIVIS

Antanas Šimkus, buvęs Lietuvoj
prekybos laivyno kapitonas, dabar
plaukioja jūreiviu Amerikos tanklai-
vyje „Paoli“, priklausančiam New
York City Oil Service Company.

Jo visi trys sūnūs lanko mokyklas
New York'e, vyresnysis, Algis, kitais
metais baigs aukštesniąją mokyklą.

Buvo šiauriniame Pacifike (Van-
couverj) bei Pietiniame Atlante,
kaip Vencueloje, Argentinoj ir, žino-
ma, įvairiuose JAV uostuose.

Ganti karininko — šturmano vietą
Amerikos laivyno užsieniečių trukdo
šalies nuostatai, jau nekalbant apie
kapitono vietą.

— JONAS STASKEVIČIUS, buv.
Lietuvos Vyr. Tribunolo teisėjas, at-
vykęs iš tremties, mirė JAV 18. 6. 50,
sulaukęs 71 m. amžiaus.

SPAUDOS DARBAI

VIZITINĖS KORTELĖS

VOKAI IR LAISKAI

SĄSKAITOS — FACTURAS

KNYGOS IR BROŠIŲROS

BLANKAI IR ĮSTATAI

ATLIEKAMI „A. L. BALSO“ SPAUSTUVĖJE

Av. Boedo 737 — TE: 45-4444, Bs. Aires

Av. Boedo 737 — TE: 45-4444, Bs. Aires

PRASTA TVARKA „PAMUŠIO“ KOLCHOZE

Iš bolševikų spaudos sužinome, kad
Lietuvos kolchozuose vykstančios ne-
paprastos vagystės. Vagiama viskas,
kas tik galima pavogti. Vagia valdy-
bų narių, sandėlininkų, suka sąskai-
tininkai ir buhalteriai. Ką ką pasi-
vagia ir išbadėję, nudriska kolchozi-
ninkai. Vienoje korespondencijoje iš
„Pamušio“ kolchozo Biržų apskrityje
rašoma:

„Kuliant javus, Stukelis (kolchozo
pirmininkas) išsėk neužrašė važtaraš-
čių, o sverimo rezultatus užrašinėjo
ant kaž kokių popiergalių. Tik vė-
liau sudaryti važtaraščiai, kurie nea-
titiko faktinio grūdų kiekio. Rastas
didelis kiekis neužpajamųjų grūdų.
Nesuzinojo kolkiečiai, kokių būdu
išnyko gausus obuolių derlius, ir t. t.
ir t. p. Apie visa tai kolkiečiai pra-
nešė, ir apskrities prokurorui, ir Sa-
ločių valsčiaus Vyk. K-to pirminin-
kui. Tačiau labai neaišku, kodėl jie
nesiėmė priemonių. Šis tyčijamas
tiesiog paskatina prisiplaukėlius ir sa-
vanaudižius M. Stukelį, J. Brazaus-
ką, K. černiauską toliau vartoti ne-
varius darbelius.“

RIMTAS PLB KLAUSIMO GVILDINIMAS

ALT Vykdomojo Komiteto iniciaty-
va Čikagoje sudaryta speciali 16 as-
menų (8 lietuvių Amerikos piliečių
ir 8 naujų ateivių) Studijų Komisija,
kurios uždavinys ištirti galimybes
čia, Jungt. Amerikos Valstybėse, įs-
teigti Pasaulio Lietuvių Bendrumo-
ne. Dalyvaujant ALT Vykdo. Komite-
to nariams, birželio 16 d., ta Studij-
dijų Komisija turėjo pirmąjį savo su-
sirinkimą. Laikiniu pirmininku išrink-
tas p. adv. Antanas Lapinskas ir se-
kretoriumi p. Martynas Gudelis. Šių
uždavinių susausti atnešanti susirin-
kima, kuris jau įvyko liepos mėn. 7,
pagal paruoštą dienotvarkę Prof. Me-
čislovas Mackevičius apsiėmė paruo-
ti referatą Pasaulio Lietuvių Ben-
drumėnės klausimu.

— LIETUVOS Antinacinės Rezi-
stencijos buv. Politinių Kalinių Sąju-
nos Centro Valdyba: Vaclovas Alks-
nins, Jurgis Parancevičius, Vytautas
Piktura, Jonas Rimasauskas, Juo-
zas Viekšnis ir Povilas Žickus ragi-
na visos Amerikos žemyno lietuvius
kovoti prieš antrojo pasaulio oku-
pantus — bolševikus ir jų agentus.

DIENOS IR NAKTYS OKUPUO- TOJ LIETUVOJ

Dienos slenka lūdnos ir pilnos
varginančių darbų. Tiesa, nėra laiko
svajonėms apie buvusius laikus. Juo-
zas sako Kotrynai:

— Ko verk? Mirsim šandien ar
rytoj, kūr vistiek. Noriu mirti čia,
kur kaulai mūsų tėvų — ne Sibire...
Ir gal vaikūčiai paliks. Jauni, gal
sulauks... Tat neverk, dirbk, ne-
kreipk...“ dėmesio asarotu vei-
du. „Jie“ — visur jų pilna,
vaikšto, žiūrinėja, šnipinėja, klausinė-
ja. Nei dienos, nei valandų
dėso laisvos nuo „jų“ akių.

Naktys. Naktys ilgos ar trump-
pos, bet visada pilnos baimės. Ar bu-
vo savaitė Akmenų kolchoze, kad
nebūtų kratų? Nebuvo. O naktys,
naktelės! Jų tamsumoje išgirsti šūvis
mirstančių vaitojimus — ir tada šir-
dis tavo, lietuvi, smarkiai plaka.
Dažnas naktį išėina į miškus ir jau
negrįžta. Lietuvos naktys — karštos
ir kruvinos naktys. Partizanų naktys.

UŽUOJAUTOS DR. K. GRINIAUS ŠEIMAI

Dienraštis „Naujienos“ skelbia są-
rašus organizacijų ir asmenų, išėi-
kusių užuojautą buv. Lietuvos prezi-
dento Dr. Kazio Griniaus šeimai.
Kaip žinoma, Dr. K. Grinius mirė
Čikagoje 4. 7. 50. „A. L. Balsas“ pa-
siekė skaitytojams 8. 7. 50 su Dr. Gri-
niaus nekrologu ir paveikslu. Tą grei-
tą žinią patiekimą pažymi „Naujie-
nos“ 17. 7. 50, sumindėdamos „A. L.
Balsą“.

Taigi, nors mums skiria dideli tolai,
bet svarbiausieji mūsų gyvenimo įvy-
kiai greit konstatuojami.

Ir ELTA ir LAIC pastaruoju laiku
rodo daugiau gyvumo.

— J. PAKNYS, „Vienybės“ bend-
radarbis, 16. 6. 50 to savaitraščio lai-
doje daro išvadą, kad VLK'as ne-
palėgia atstoti savo uždavinio reikia
moje aukštumoje. Pasekmingsiam
tautos vadavimui darbai autorius pa-
taria sudaryti artvyrių egilinę vyriau
sybę.

LIETUVOJE MIRĖ POETAS PETRAS VAIGIČNAS

Veikalo Tuščios Pastangos, dainos
Mes be Vilniaus nenurimsim ir ki-
tų dešetų scenos veikla-
lų ir kelių tomų puikių eilių kūrėjas
Petras Vaigičnas esąs miręs okupu-
toje Lietuvoje.

Iš vyresniosios kartos kūrėjų bolše-
vikus priversti garbinti kunigas Miko-
laitis-Putinas, provizorius Viennolis
-žukauskas ir dar keli kiti, kol kas
nemėję amžinybės, kaip kad nuėjo
Cvirka, Gira, Sruoga, Salomėja Nė-
ris ir t. t.

— MONTREALYJE, Kanadoje, ati-
darytas lietuvių teatras. Atidarymo
praga vaidintas A. Skėmos veiklas
„Zivilė“.

— PRANAS POVILIUS, buvęs
Kėdainių miesto burmistras, 8. 5. 50
mirė Bavarijoje.

— ANTAJAS ORINTAS, tremti-
nys, mirė Brocktone, Mass., gegužės
14 d., sulaukęs 94 metų. Jis atvyko
į šį kraštą praėjusiais metais birželio
pabaigoje lėktuvu. Velionis paliko
Amerikoje du sūnus, kurių vienas —
tremtinys, o kitas — senas atveis.
Pastarasis buvo tiek paraudonaves,
kad nenorėjo priimti savo senelio tė-
vo, kai šis atvyko. Bet laidotuvsė
riedėjo ir jam asaros. Draugas.

— JURGIS JANKUS, žymus mūsų
rašytojas, atvykęs iš tremties į Ro-
chesterį, N. Y., tuo tarpu dirba prie
vienos mokyklos fizinį darbą.

— BR. RAILA, gyvendamas Los
Angeles mieste ir kasdieninę duoną
pelnėdamasis darbu įmonėje, yra
praėjęs kurti ilgesnį kūrinių.

— FAUSTAS KIRŠA, kuris ank-
čiau buvo susirgęs, vis nesveikuoja ir
negali dir

